

ISSN: 2147-1061

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW
REVUE DE DROIT CONSTITUTIONNEL

Cilt: 5/Sayı: 10
Volume: 5/Issue: 10
Yıl/Year: 2016

Anayasa Hukuku Araştırmaları Derneği (Anayasa-Der) Yayını
Published by the Association of Research on Constitutional Law (ARCL)
Publiée par l'Association de Recherches en Droit Constitutionnel (ARDC)

Anayasa-Der, IACL (Anayasa Hukuku Uluslararası Derneği) üyesidir
ARCL is member of the IACL/ARDC est membre de l'AIDC

TR Dizin Hukuk Veri Tabanında Dizinlenmektedir

Anayasa Hukuku Dergisi
Journal of Constitutional Law/Revue de Droit
Constitutionnel

“Hakemli Dergidir”/“Peer reviewed Journal”

Cilt: 5/Sayı: 10

Volume: 5/Issue: 10

Yıl/Year: 2016

Yayın Sahibi/Publisher: Legal Yayıncılık A.Ş. adına Sahibi ve Genel
Yayın Yönetmeni *on Behalf of Legal Yayıncılık*
A.S. Publisher and Executive Editor
Av./Atty. Lütfürrahman BAŞÖZ

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü/
Responsible Manager:** Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu
**Yayıncının Adı/Name of Publishing
Company:** Legal Yayıncılık A.Ş.
(Sertifika No./Certificate No. 27563)

Basıncının Adı/Printed by: Birlik Fotokopi Baskı Ozalit Gıda
San. Tic. Ltd. Şti
(Sertifika No./Certificate No.: 20179)
Tel: 0 212 269 30 00

Basıldığı Yer/Place of Publication: Nispetiye Mahallesi Birlik Sokak No:2 Nevin
Arıcan Plaza 1. Levent/Beşiktaş/İstanbul

Basım Tarihi/Publication Date: 2016
Yönetim Yeri/Place of Management: Caferaga Mah. General Asım Gündüz Cad.
(Bahariye) Sekizler Apt. No: 59 D: 6-7
Kadıköy/İstanbul
Tel. 0 216 449 04 85- 86 Faks/Fax: 0 216 449 04 87

E-posta/E-mail: legal@legal.com.tr

URL: www.legal.com.tr

Yayın Dili/Published on Language: Türkçe/İngilizce

Yayın Türü/Type of Publication: Bu dergi yılda iki sayı olarak yayınlanan ulus-
lararası, süreli hakemli bir hukuk dergisi-
dir/*This journal is a peer-reviewed international
law journal published two times in a year*

Yurt Dışı Temsilciliği

Legal Publishing Albania Shpk

Rruga Sami Frasheri, pallati 14, hyrja 11, ap. 8 ne

Tirane/Albania

www.legalalbania.com

info@legalalbania.com

ISSN: 2147-1061

Dergiye yapılan atıflarda “**AYHD**” kısaltması kullanılmalıdır.

*For citations please use the abbreviation: “**AYHD**”.*

Katkıda bulunmak isteyenler için iletişim bilgileri/

All correspondence concerning articles and other submissions should be addressed to:

E-mail: ikaboglu@marmara.edu.tr

tolgasirin@gmail.com

Bu dergide yayınlanan yazılarda ileri sürülen görüşler yazarlara aittir.

Articles published in this journal represent only the views of the contributors.

Copyright © 2016

Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, Legal Yayıncılık A.Ş. ile Prof.

Dr. İbrahim Kaboğlu'nun yazılı izni olmadan, fotokopi yoluyla veya elektronik, mekanik ve sair suretlerle kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz, kayda alınamaz.

All rights reserved. No part of this publication may be copied, reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by means, without the prior expressed permission in writing of the Legal Yayıncılık A.S. and Prof.

Dr. İbrahim Kaboğlu

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ

Caferağa Mah. General Asım Gündüz Cad.

(Bahariye) Sekizler Apt. No: 59 D: 6-7 Kadıköy/İstanbul

Tel: (216) 449 04 85 - 449 04 86 Faks: (216) 449 04 87

İnternet adresi: www.legal.com.tr/http://anayasader.org/

E-posta: legal@legal.com.tr/anader@googlegroups.com

GENEL EDİTÖR/EDITOR IN CHIEF

Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu, Marmara Üniversitesi

YAYIN KURULU/EDITORIAL BOARD

Prof. Dr. İbrahim Ö. Kaboğlu, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Christina Murray, Cape Town University
Doç. Dr. Eric Sales, Université de Galatasaray et Université de Montpellier I
Yard. Doç. Dr. Erkan Duymaz, İstanbul Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Tolga Şirin, Marmara Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Evra Çetin, Çaç Üniversitesi

DANIŞMA KURULU/ADVISORY BOARD

Prof. Dr. Rainer Arnold, University of Regensburg
Prof. Dr. César Landa Arroyo, Ponticia Universidad Catolica del Peru
Prof. Dr. Yadh Ben Achour, Université de Cartage
Prof. Dr. Eva Brems, Ghent University
Prof. Dr. Marcelo Figueiredo, Pontifica Universidade Catolica de Sao Paulo
Prof. Dr. Thomas Fleiner, Université de Fribourg
Prof. Dr. Lauréline Fontaine, Sorbonne nouvelle-Paris 3
Prof. Dr. Lech Garlicki, European Court of Human Rights
Prof. Dr. Tania Groppi, Université de Siena
Prof. Dr. Vicki Jackson, Harvard School of Law
Prof. Dr. Mo Jihong, Institute of Law, Chinese Academy of Social Sciences
Prof. Dr. İoanna Kuçuradi, Maltepe Üniversitesi
Prof. Dr. Jean Marcou, Université de Grenoble
Prof. Dr. Bertrand Mathieu, Université Paris-Sorbonne
Prof. Dr. Jean Morange, Université de Limoges
Prof. Dr. Christina Murray, University of Cape Town
Prof. Dr. Raul Pangalangan, University of Philippines
Prof. Dr. Michel Rosenfeld, Cardozo School of Law
Prof. Dr. Martin Scheinin, European University Institute
Professor Eivind Smith, University of Oslo
Prof. Dr. Adrienne Stone, University of Melbourne
Prof. Dr. Elena-Simina Tanasescu, University of Bucarest

HAKEMLER/REFEREES

- Prof. Dr. César Landa Arroyo, Ponticia Universidad Catolica del Peru*
Prof. Dr. Eva Brems, Ghent University
Prof. Dr. Meltem Dikmen Caniklioğlu, İzmir Ekonomi Üniversitesi
Prof. Dr. Osman Doğru, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Bihterin Dinçkol, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Mustafa Erdoğan, İstanbul Ticaret Üniversitesi
Prof. Dr. Ozan Erözden, Mef Üniversitesi
Prof. Dr. Selin Esen, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Lauréline Fontaine, Sorbonne nouvelle-Paris 3
Prof. Dr. Zafer Gören, İstanbul Ticaret Üniversitesi
Prof. Dr. Tania Groppi, Université de Siena
Prof. Dr. Sibel İnceoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi
Prof. Ersin Kalaycioğlu, Sabancı Üniversitesi
Prof. Dr. Korkut Kanadoğlu, Özyeğin Üniversitesi
Prof. Dr. Jean Marcou, Université de Grenoble
Prof. Dr. Bertrand Mathieu, Université Paris-Sorbonne
Prof. Dr. Bertil Emrah Oder, Koç Üniversitesi
Prof. Dr. Erdal Onar, Bilkent Üniversitesi
Prof. Dr. Merih Öden, Ankara Üniversitesi
Prof. Dr. Pasquale Policastro, Stetin Üniversitesi
Prof. Dr. Hab. Viktoriya Serzhanova, Varşova Üniversitesi
Prof. Dr. Fazıl Sağlam, Yakın Doğu-Kıbrıs Üniversitesi
Prof. Dr. Oktay Uygun, Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Sultan Üzeltürk, Yeditepe Üniversitesi
Prof. Dr. Elena-Simina Tanasescu, University of Bucarest
Prof. Dr. Turan Yıldırım, Marmara Üniversitesi
Prof. Dr. Sevtap Yokuş, Kemerburgaz Üniversitesi
Prof. Dr. Kemal Başlar, Atılım Üniversitesi
Doç. Dr. Ekrem Akartürk, Yeditepe Üniversitesi
Doç. Dr. Ayşen Candaş, Boğaziçi Üniversitesi
Doç. Dr. Levent Gönenç, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Ece Göztepe, Bilkent Üniversitesi
Doç. Dr. Şule Özsoy, Galatasaray Üniversitesi
Doç. Dr. Abdullah Sezer, Marmara Üniversitesi
Doç. Dr. Murat Sevinç, Ankara Üniversitesi
Doç. Dr. Cihan Osmanağaoğlu-Karahasanoğlu, İstanbul Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Olgun Akbulut, Kadir Has Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Tijen Sezer, Dokuz Eylül Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Nihan Yancı, Kemerburgaz Üniversitesi
Yard. Doç. Dr. Hamide Tacir, Kadir Has Üniversitesi
Dr. Atilla Nalbant, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi
Dr. Şerif Yılmaz, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi

İCİNDEKİLER/INDEX/SOMMAIRE

SUNUŞ.....	293
FOREWORD.....	299

MAKALELER/ARTICLES

Değiştirilemez Anayasal İlkeler Üzerine Sorgulamalar Interrogations Around Intangible Constitutional Principles Interrogations Autour Des Principes Constitutionnels Intangibles Eric Sales.....	307
And Bölgesi'nde Anayasa Değişikliklerinin Yargısal Denetimi Judicial Review of Constitutional Amendments in the Andean Region Le Contrôle Juridictionnel Des Amendements Constitutionnels Dans La Région Andine César Landa.....	371
Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi Bağlamında Yükümlülüklerle Aykırı Tedbirler Alabilme Yetkisinin Sınırı Olarak Keyfilik Yasağı Prohibition of Arbitrariness as the Limit of Derogation Power in the Context of the European Convention on Human Rights Emre Birden.....	409
1982 Anayasası'na Göre Temel Hak ve Özgürlüklerin Olağanüstü Hal Rejimi: Eski Kavramlara Yeniden Bakmak The State of Emergency Regime in the 1982 Constitution: Reviewing Old Concepts Tolga Şirin.....	475
İfade Özgürlüğü, Dinin veya Dini Duyguların Korunması Amacıyla Sınırlanabilir mi? Can Freedom of Expression be Restricted for the Purpose of Protection of Religion or Religious Feelings? Tolga Şirin.....	527

KARAR İNCELEMESİ/REVIEW OF DECISION-JUDGEMENT

Anayasa Mahkemesinin Olağanüstü Hal Kanun Hükmünde Kararnameleri Hakkında Verdiği Son Kararlar Üzerine Bazı Gözlemler Some Observations on the Latest Judgements of the Constitutional Court on the Emergency Decrees Having the Force of Law Ender Türk.....	551
---	-----

KARAR ÖZETLERİ/ABSRACTS OF THE JUDGEMENTS

Nisan- Eylül 2016 İHAM-Türkiye Kararlarına Kısa Bir Bakış

A Brief Look on the ECtHR V. Turkey Judgements Between April- September 2016	
Sezen Kama - Asiye Çelik - Gökçe Gökçen.....	571
Mart 2016 – Ekim 2016 Tarihleri Arasında Anayasa Mahkemesi Tarafından Verilen Norm Denetimi Kararlarının Özet Bilançosu	
The Brief Statement of the Judgements of Constitutionality Review Given by Constitutional Court of Turkey Between the Dates of March 2016 – October 2016	
Pınar Dikmen - N. Betül Yağcı - Ömer E. Egeligi	613
Anayasa Mahkemesinin Bireysel Başvuru Kararları Özetleri (Nisan- Eylül 2016)	
Summaries of the Individual Application Judgements of the Turkish Constitutional Court (Apr-Sep 2016)	
Gözde Atasayan - Rezzan İtişgen Dülger - Cennet Işık.....	683

KARAR ÇEVİRİLERİ / TRANSLATIONS OF THE JUDGEMENTS

Zeynep Mercan – Türkiye Kararı/Zeynep Mercan v. Turkey Judgement.....	805
Akif Zihni - Türkiye Kararı/Akif Zihni v. Turkey Judgement	815
LEGAL YAYINCILIK TÜM YILLAR DERGİ FİYAT LİSTESİ	829
(BASILI, ONLINE SÜRELİ-SÜRESİZ VE E-DERGİ)	
LEGAL PUBLISHING'S PRICE LIST COVERING ALL THE YEARS	
(PRINTED-ON LINE-PERIODIC- NON-PERIODIC, AND E-JOURNAL).	829
LEGAL HUKUK DERGİLERİ SİPARİŞ FORMU	
ORDERING FORM FOR THE LEGAL LAW JOURNALS	833
LEGALBANK ABONELİK FORMU	
SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LEGAL DATABASE..	834

SUNUŞ

Nisan-Ekim 2016 dönemi, anayasal açıdan nasıl değerlendirilebilir? 15 Temmuz 2016 darbe girişimi, bu soruyu biraz genişletme gereğini beraberinde getirdi. Şöyle ki; başarısız darbe girişimi sonrası mevzuat ve uygulama, doğrudan Anayasa hukukuna ilişkin konuları etkilediğinden, Dergi'nin içeriği de buna göre oluştu; haliyle bir kayma oldu ve OHAL ile ilgili makale, tahlil ve kararlar öne çıktı. Dergi, gecikmeli olarak da olsa basıma gireceği sırada Anayasa değişikliği, bir anda Türkiye'nin gündemine oturtuldu.

Demokrasi-darbe olağanüstü hal (OHAL)-Anayasa zincirinde iki büyük kısır döngü veya çelişki var. Şöyle ki; darbe, demokrasiye yabancı bir kavram; darbe ile demokrasi bağdaşmaz. Bu nedenle, darbe girişiminin bastırılması ve sivil siyasetin zaferi, ülkemiz ve toplumumuz için bir kazanç. Darbe girişiminin neden olduğu tahribatın ortadan kaldırılmasına yönelik olarak olağanüstü hal yönetimi de anayasal bir rejim.

OHAL-Anayasa ilişkisinde asıl sorun, olağanüstü hale ilişkin düzenleme ve uygulamaların, Anayasa'ya ve Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerine uygun olması gereğine ilişkindir. Bu konu üzerinde yoğun bir tartışma devam ediyor iken, böyle bir ortamda radikal bir Anayasa değişikliğinin gündeme getirilmiş olması, ikinci önemli sorundur. Üstelik, başkanlık rejimi adına (bir tatil günü-10 Aralık cumartesi- ve tarihsiz bir yazı ile) TBMM Başkanlığına sunulan teklif, parlamenter rejimi kaldırmayı hedeflemekle birlikte, yerine getirilmek istenen hükümet sisteminin çoğulcu siyasal rejimler içinde yer alıp almadığı hayli kuşkuludur. Bu çerçevede, içerik ile birlikte usul sorunu da ciddi bir biçimde tartışılmalıdır; ne var ki, ortam ve koşulların bir Anayasa değişikliğine, üstelik 140 yıllık bir deneyim ve birikime dayanan parlamenter rejimi kaldırmayı hedefleyen bir Anayasa değişikliğine elverişli olup olmadığı sorunu öne çıkmış bulunuyor. Öyle ki, olağanüstü ortam ve koşullar, usul sorununu ikinci plana geçirmiş bulunuyor. Bu da, “anayasal kamuoyu” kavramını kullanmamızı gerekli kılmaktadır.

I. 15 TEMMUZ DARBE GİRİŞİMİ: DÜN/BUGÜN VE YARIN AÇISINDAN

Demokratik bir devlette; yönetim, meşru yoldan elde edilir (seçim), kullanımı meşruluk ölçütüne göre olur (anayasaya saygı) ve meşru yoldan devredilir (seçim).Bu süreç, anayasal düzen tarafından belirlen-

miş olup; anayasal düzenin işleyişi ve devamlılığı çerçevesinde sağlanır. Anayasa dışı ve anayasal düzeni ortadan kaldırmaya yönelik müdahale, eski deyişle, “anayasayı tebdil, tağyir ve ilga suçu”nu oluşturur. İşte, 15 Temmuz 2016 gecesi Türkiye’de yaşanan, anayasal düzeni silah yoluyla ortadan kaldırmaya yönelik bir girişim olup, bu suçu-n cezası TCK’da öngörülmüş bulunuyor. Bu nedenle, 15 Temmuzdan bu yana öne çıkan ilk sorun şu: darbe girişimcilerini (suçluları) cezalandırmak. Devlet, yürütme, yargı ve yasama organlarıyla bunun için seferber olmuş bulunuyor. Bu süreç devam ediyor. Sonra, darbe nedenleri üzerinde tartışılıyor. Bu da, geçmişe bakmayı gerekli kılıyor. Nihayet, Türkiye’nin bir kez daha darbe ortamına sürüklenmemesi için alınması gereken önlemler ise, geleceğe dönük bir konudur. Bunlara, sırasıyla anayasal açıdan kısaca bakalım:

1. Darbe girişimi öncesi

15 Temmuz darbe girişimi faili, resmen ilan edildiği üzere FETÖ terör örgütü (PDY= paralel devlet yapısı). Bu örgüt, devletin varlık nedenini oluşturan organlar bütününe yayılan bir dinsel cemaat temelinde ortaya çıktı: milli savunma, yargı, kolluk güçleri ve eğitim, bunların başında gelmektedir.

Konuya iki açıdan dikkat çekilebilir: Anayasa ve demokrasi.

Burada, anayasa sorunu ne? Acaba adı geçen cemaat örgütlenmesinin nedeni, 1982 Anayasası mı, yoksa 1982 Anayasasına saygı duyulmaması mı?

Anayasa’nın konuyla ilgili doğrudan düzenlemesi, md.24 (“din ve vicdan hürriyeti”) ise, dolaylı düzenlemesi de, madde 70’dir.

- Dinsel ibadet ve ayinler: “14 üncü maddeye aykırı olmamak şartıyla ibadet, dini âyin ve törenler serbesttir.” (md.24/2). Dinsel cemaatler, bu hüküm çerçevesinde etkinliklerde bulunduğu, faaliyet sınırları, başta Anayasa gelmek üzere mevzuat tarafından çizilmiş bulunuyor.

-Dini siyasete alet etme yasağı: “Kimse, Devletin sosyal, ekonomik, siyasal veya hukuki düzenini kısmen de olsa, din kurallarına dayandırma veya siyasi veya kişisel çıkar yahut nüfuz sağlama amacıyla her ne suretle olursa olsun, dini veya din duygularını yahut dince kutsal sayılan şeyleri istismar edemez ve kötüye kullanamaz.”(md.24/son).

-Kamu hizmetine alınmada, “görevin gerektirdiği niteliklerden başka hiçbir ayırım gözetilemez” (md.70). Darbe girişimi öncesi döneme

dair Şu sorgulama öne çıkmakta: değinilen anayasal hükümlere ne ölçüde saygı gösterildi? Eğer bunlara uyulmuş olsaydı, bir dinsel cemaat, önce seçim yoluyla belirlenen bir siyasal parti ile birlikte yönetim olanağına sahip olup, daha sonra onu iktidardan uzaklaştırmak için silahlı örgütlenme gücüne erişebilir miydi?

Ya demokrasi sorunu? Çoğunlukçu anlayış ve tek parti yönetimi fetişizmi, AK Parti hükümetleri dönemine damgasını vurdu. Bu anlayışın seçeneksiz olduğu yolunda sürekli bir algı operasyonu yapıldığı halde, 7 Haziran 2015 yasama seçimleri, Türkiye’yi bir koalisyon hükümeti gerçekliği ile karşı karşıya getirdi. Buna karşın, CB girişiminde yürütülen ve anayasallığı hayli tartışmalı olan siyasal operasyon, 5 ay içinde seçim sonuçlarını değiştirmeye yetti. 1 Kasım seçimleri, tek parti çoğunluğunu yeniden sağlamış olsa da, Türkiye sürekli kriz dönemine girdi. 15 Temmuz gecesi darbe girişimi, aslında birbirini izleyen siyasal krizler ortamında yapıldı. Şu sorulabilir: Eğer 7 Haziran 2015 seçimleri sonrasında bir koalisyon hükümeti kurulabilmiş olsaydı, 15 Temmuz 2016’da darbe olur muydu?

2. OHAL ve OHAL KHK uygulamaları

Anayasal açıdan; olağanüstü hal (md.120), darbe teşebbüsü ile bozulan kamu düzeninin hızlı bir biçimde onarım amacıyla, bir yandan hak ve özgürlüklerin olağan rejime göre daha çok sınırlandırılması, öte yandan yöneticilerin yetkilerinin yine olağan anayasal düzene göre daha çok artırılması sonucunu doğurmakla, özgürlük-otorite dengesini otorite lehine bozmaktadır. Ne var ki, geçici ve yargısal denetime açık olma özelliğiyle bir hukuk rejimidir. Bu süreçte kullanılan Olağanüstü Hal Kanun Hükümünde Kararnameleri (OHAL KHK) yolu da, yürütme organını yasama organına göre öne çıkaran bir anayasal düzenlemedir. Böyle olmakla birlikte, bu da bir anayasal seçenek olup, keyfi değildir. Hak ve özgürlükler rejiminde sapma yapan Anayasa madde 15, bunun sınırlarını ortaya koymaktadır. Buna göre, alınan önlemler, durumun gerektirdiği ölçüyü aşmamalı ve uluslararası yükümlülüklerle aykırı olmamalıdır. Hatta, aynı maddenin 2. Fıkrası, mutlak güvenceleri de öngörmüştür: “*Kişinin yaşama hakkına, maddî ve manevî varlığının bütünlüğüne dokunulamaz; kimse din, vicdan, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz ve bunlardan dolayı suçlanamaz; suç ve cezalar geçmişe yürütülemez; suçluluğu mahkeme kararı ile saptanıncaya kadar kimse suçlu sayılamaz*”.

Bu nedenle, Anayasa'ya saygı çerçevesinde yürürlüğe konulan OHAL KHK'leri, bu güvenceleri ihlal edici düzenlemeler yapamaz. Ne var ki, OHAL KHK'ler, bu çerçevenin ve OHAL ilanını gerektiren ve madde 120'de belirtilen amacı aşan ve tamamen konu dışı, ölçsüz ve kalıcı düzenlemeler yapmakla, Anayasal güvenceler ile İHAS hükümlerini ve Türkiye'nin uluslararası yükümlülüklerini ihlal etmeye devam etmektedir.

3. Gelecek için

Bundan böyle, anayasal düzenin devamlılığını sağlamak için ne yapılmalı? Kuşkusuz, ilk şart, Anayasa'ya saygı; yani, Devlet yönetiminin anayasal düzene bağlılıkla sağlanmasıdır. İkincisi, hukuk ve siyaset ilişkisinin yerli yerine oturtulması olup, “siyaset, hukukun üstündedir” biçimindeki yanlış ve tehlikeli görüşün terk edilmesidir. Üçüncüsü ise, anayasa ile ilahi kitapların birbirine karıştırılmamasıdır. Nihayet, hukuk devleti ve sosyal devlet gereklerini yerine getirmek. Bunlara kısaca değinmekle yetineceğiz:

-Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı: md.11'in muhatabı, öncelikle yasama, yürütme ve yargı organlarıdır.

-Hukuk ve siyaset ilişkisi: hukuku demokratik süreçlere uymak kaydıyla siyasal aktörler üretir; ama hukuka öncelikle uyması gerekenler, yine kendileridir.

-Anayasa ve ilahi kitaplar: Anayasa ve ilahi kitaplar, doğaları gereği birbirinden farklıdır. Dünyevi metin olarak anayasa, “mutlak hakikat” inancına dayanan din kitaplarının da güvencesidir; buna karşılık, her ilahi kitap, kendi mutlak hakikatını kabul ettirme misyonunu beraberinde getirir.

-“Sosyal hukuk devleti”: Daha genel olarak, Anayasa madde 2'de ifadesini bulan, “insan haklarına saygılı, demokratik ve laik, sosyal hukuk devleti” gereklerini yerine getirmek, devlet dışında ve/ya içinde “paralel yapılar”ın oluşmasını önlemenin en etkili yoludur. Bunlar yapılabildiği ölçüde, anayasal düzenin devamlılığı sağlanır ve 15 Temmuz gecesi yaşamını yitirenlere, Türkiye'nin demokratikleşme sürecinde onurlu yerleri teslim edilmiş olur.

II. ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ TEKLİFİ

CB Sayın Erdoğan ve AK Parti çevreleri tarafından uzun zamandır dillendirilen başkanlık rejimi için Anayasa değişikliği, 15 Temmuz dar-

be girişimi sonrası gündemden düşmüş görünüyordu. Şöyle ki; bir yandan, TBMM'nin bombalanmış olması, parlamentonun itibarı yönünde ortak irade tezahürünü beraberinde getirdi. Bu, milli irade ekseninde “Yenikapı Ruhu” şeklinde de ifade edildi. Üç parti (AK Parti-CHP ve MHP) temsilcilerinin yürüttüğü “mini anayasa değişikliği” çalışması da, demokratik uzlaşma iradesini hukuka yansıtma çabası olarak görülebilir. Ne var ki, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin “fiili durum ile Anayasa arasındaki ayrışma giderilmelidir” şeklindeki çıkışı (Ekim 2016), Türkiye'nin gündemini bir anda değiştirdi ve AKP-MHP arasında anayasa görüşmeleri başladı.

10 Aralık 2016 günü TBMM Başkanlığına iletilen Anayasa Teklifi, her iki partiden birer avukat milletvekilinin katılımıyla kamuoyuna kapalı bir çalışma ile yazılan metin. Böylece, 10 Aralık'tan itibaren Anayasa değişikliği süreci resmen başlamış oldu. Eğer TBMM oylamasında en az 330 kabul oyu alırsa teklif, halkoyuna sunulacak. Anayasa değişikliği teklifi, iki düzlemde ele alınabilir: içerik olarak ve, ortam ve koşullar bakımından.

-İçerik olarak; 21 maddeden oluşan ve Anayasa'nın 65 maddesini değiştiren Teklif metni, Hükümeti lağvederek, yürütme yetkisi bütünü CB şahsında yoğunlaştırmayı amaçlıyor. Bu çerçevede, yasama ve yargı erklerini, doğrudan ve dolaylı bir biçimde CB'ye bağımlı ve/ya güdümlü hale getirecek düzenlemeler öngörüyor. Kısaca, Teklif metni, parlamenter rejimi kaldırıyor; ama yerine başkanlık rejimini öngörmüyor. Daha doğrusu, Teklif bütünü incelendiği zaman, adına ister Hükümet sistemi ister siyasal rejim densin; bunu, siyasal açıdan demokrasi veya hukuki açıdan hukuk devleti olarak niteleme zorluğu açık. Çünkü, demokrasi, çoğulcu siyasal rejimlerin prototipi olduğundan, değişiklik girişiminin yansıttığı anayasal kurgu, bunun dışında yer alıyor. Hukuk devleti açısından sorunlu; zira, erkler ayrılığının sağlanmadığı anayasal düzenin hukuk devleti olarak adlandırılması mümkün değildir.

- Usul açısından; 1982 Anayasasını değiştirme veya yenileme çalışmalarında, uzlaşmacı ve çatışmacı yaklaşım şeklinde ayrışma ve tartışmalara tanık olundu. Ne var ki, 15 Temmuz sonrası OHAL yönetimi altında gündeme getirilen Anayasa değişikliği, yöntem tartışmasını geride bıraktı. Yöntem yerine ortam ve zamanlama tartışılmaya başlandı: olağanüstü ortam ve koşullarda anayasa değişikliği yapılabilir mi?

Anayasa değişikliği, serbest tartışma ortamını gerekli kılar. Ne var ki, özellikle Gezi olaylarından sonra, kamu makamlarının muhalif çevrelere yönelik baskıcı politikası, 15 Temmuz darbe girişiminden sonraki

dönemde yoğunlaştı ve yaygınlaştı. Medya, çok büyük ölçüde Hükümet politikalarına güdümlü hale getirildi. Medyaya eşit giriş hakkı kavramını kullanmak bile anlamsızlaştı. Toplu özgürlükler alanı ileri derecede daraltıldı. Bu ortamda, anayasal bilgilenme hakkı, yerini çok katmanlı anayasal bilgi kirliliğine bıraktı: yürürlükteki anayasal kazanımlar üzerine yanlış bilgiler; anayasa değişikliği süreci üzerine dezenformasyon ve demokratik olmayan anayasal hedef, “anayasal kamuoyu”nun oluşumunu engellemektedir. Bu nedenle, Başbakan’ın OHAL’de referandum yapılmayacak biçimindeki açıklaması, önemli ama eksiktir; çünkü, halkoylaması bir sonuçtur. Anayasa değişikliği, aşamalı birçok süreçten geçmekte olduğundan, OHAL, Anayasa değişikliğine giden bütün süreçleri etkilemektedir; bu nedenle, önce OHAL kaldırılmalı ve sonra Anayasa gündeme getirilmelidir. Üstelik, yürürlükteki rejimi kaldırmayı öngören bir anayasa değişikliğini böyle bir ortamda ve devlet güdümünde kotarmaya çalışmak, sakıncalıdır. Kaldı ki, şu anda Türkiye’nin acil bir anayasa sorunu bulunmamaktadır. Bununla birlikte, yaratılan “anayasal kriz” veya “anayasasızlaştırma süreci”, daha gerçekçi bir nitelemedir.

III. BU SAYIDAKİ YENİLİKLER

Bu sayıda, ortam ve koşullar gereği, OHAL’e ilişkin yazılar ve tahliller ile İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi’nin konu hakkındaki ilk kararlarının çevirileri (Anayasa Mahkemesi’ne sorumluluğunu hatırlatan Mercan/Türkiye ve Zihni/Türkiye kararlarının çevirileri) ağırlıklı olarak yer aldı. Bu konuda başlıca temennimiz, OHAL’e bir an önce son verilerek Türkiye’nin olağan anayasal yönetime kavuşmasıdır.

Bu sayıda başlıca yenilik, Nisan 2016-Ekim 2016 arasındaki altı aylık dönemde verilen Anayasa Mahkemesi kararları bütünüünün, İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi’nin Türkiye hakkında vermiş olduğu kararlar bütünüünün özetlerine yer verilmiş olmasıdır. Karar özetlerini bir tür imece usulü ile yapan genç meslektaşlarımıza emekleri için yazı kurulu adına teşekkür etmek isterim. Bundan böyle, aynı yöntem izlenerek, Anayasa Mahkemesi kararları ve İHAM kararları üzerine güncel bilginin ilgililere ulaşmasını sağlamak, Anayasa Hukuku Dergisi’nin okuyucularına karşı önemli bir sorumluluğu olacaktır.

İyi okumalar.

İ. Kaboğlu
11 Aralık 2016

FOREWORD

How can we assess April – October 2016 period in relation with the constitution? The coup attempt on 15 July 2016 lead to the need to broaden the scope of this question slightly. As the legislation and practices following the unsuccessful coup attempt had an impact on issues concerning constitutional law, the contents of the Journal was drafted accordingly; consequently there was a natural shift in contents and it focused on articles, analysis and judgments about the state of emergency. Just when the Journal was going to be published with a delay, the Constitutional amendment was suddenly brought to the agenda of Turkey.

There are two major vicious circles or contradictions in the democracy – coup- state of emergency – constitution chain. Coup is a concept that is extraneous to democracy; it is not coherent with democracy. Therefore, suppression of the coup attempt and victory of civil politics is a benefit for our country and society. State of emergency government is also a constitutional regime in order to remedy the destruction arising from the coup attempt.

The main problem in state of emergency – constitution relation is related with the fact that regulations and practices concerning state of emergency should be in compliance with the Constitution and international obligations of Turkey. The second significant issue is that a radical constitutional amendment has been brought to the agenda while there are ongoing heavy discussions on the former. Furthermore, the proposal submitted to the Speaker of the Turkish Grand National Assembly (on an official holiday – 10 December, Saturday with an undated letter) on behalf of the presidency regime aims at removing the parliamentary regime and whether or not the government system that is asked to replace this regime is one of the pluralist political regimes is quite questionable.

In this framework, the issue of procedure should be discussed seriously together with the issue of content; however, the main question is whether or not the environment and conditions are available for a Constitutional amendment, an amendment that further aims to remove a parliamentary regime based on an experience and knowledge of 140 years. In fact, the issue of procedure is considered as a secondary problem due to

the extraordinary environment and conditions. This requires us to use the concept of “constitutional public opinion”.

I. 15 JULY COUP ATTEMPT: FROM YESTERDAY’S/ TODAY’S AND TOMORROW’S PERSPECTIVE

In a democratic state, government is acquired by legitimate means (election), its use is in line with the criteria of legitimacy (respecting the Constitution) and it is handed over by legitimate means (election).

This process is defined by the constitutional order and maintained within the framework of the functioning and sustainability of constitutional order. Interferences that are unconstitutional and aim to remove the constitutional order - with the former wording - constitute “the offence of amending, altering and annulling the constitution”.

What was experienced on the night of 15 July 2016 in Turkey was an attempt to abolish the constitutional order with use of weapons and the penalty of this offence is stipulated in the Turkish Criminal Code. Therefore, the first issue since 15 July is the punishment of coup plotters (criminals). State has been mobilized with its executive, judiciary and legislative organs. This process is on-going. Then, there are discussions on the reasons of the coup. And this requires a look at the past.

Ultimately, measures to be taken in order to ensure that Turkey is not dragged into a coup atmosphere again is an issue related with future.

Now let’s take a brief look at these from the constitutional perspective respectively:

1. Before the coup attempt

FETÖ terror organization is the perpetrator of the 15 July coup attempt as officially announced (PDY = parallel state structure). This organization emerged on the basis of a religious community which spread to all organs that constitute the reason for being of the state (*raison d’être*): these organs are namely listed as national defence, judiciary, law enforcement forces and education.

The subject can be highlighted in terms of two aspects: the Constitution and democracy. At this point, what is the problem in terms of the Constitution? What is the underlying reason behind said community organization? Is it the 1982 Constitution itself or is it the failure in respecting the 1982 Constitution? This issue is regulated directly under

Article 24 (freedom of religion and conscience) and indirectly under Article 70 of the Constitution.

- Religious worship and rites: “Acts of worship, religious rites and ceremonies shall be conducted freely, as long as they do not violate the provisions of Article 14.” (Article 24/2). As the religious communities conduct activities within the framework of this provision, the limits of activities are defined by the legislation, namely by the Constitution.

- Prohibition of abuse of religion for politics: “No one shall be allowed to exploit or abuse religion or religious feelings, or things held sacred by religion, in any manner whatsoever, for the purpose of personal or political interest or influence, or for even partially basing the fundamental, social, economic, political, and legal order of the State on religious tenets.” (Article 24/end).

- For recruitment into public service, “no criteria other than the qualifications for the office concerned shall be taken into consideration” (Article 70). It is important to ask the following question with regards to the period before the coup attempt: To which extend were the constitutional provisions mentioned respected? If they were respected, would a religious community initially have the opportunity to govern together with a political party designated with elections and then have the power to become an armed organization in order to overturn that political party from power?

What about the issue of democracy? Pluralist understanding and single party government fetishism made its mark on the period of AK Party governments. Despite the continuous perception operations to show that this understanding had no other option, Turkey had to face the reality of a coalition government consequent to legislative elections on 7 June 2015. On the contrary, the political operation conducted with the initiative of the President and with highly questionable constitutionality nature was sufficient to make change in election results within 5 months. Although 1 November elections provided single party majority again, Turkey started to experience a continuous crisis period. The coup attempt on the night of 15 July was actually made in an environment of consecutive political crisis. This question can be asked: If a coalition government could be established after the elections on 7 June 2015, would there still be a coup on 15 July 2016?

2. Practices of State of Emergency and Decree Laws introduced during the State of Emergency

From the constitutional perspective, state of emergency (Article 120) disturbs the balance between freedom and authority in favour of the authority by causing further restriction of rights and freedoms in comparison with ordinary regime on one hand and by further increase of the authorities of administrators in comparison with the ordinary constitutional order on the other hand in order to ensure rapid recovery of the public order disturbed by the coup attempt. However, it is a law regime with the nature of being provisional and open to judicial review. The means of Decree Law introduced during the State of Emergency is a constitutional regulation that focuses more on the executive organ rather than the legislative organ. Nevertheless, this is a constitutional option and is not arbitrary. Its limits are defined under the Constitutional Article 15 which refers to derogations from the regime of rights and freedoms. Accordingly, the measures taken should be to the extent required by the exigencies of the situation and should not be in breach with the international obligations. Furthermore, absolute guarantees are stipulated in the second paragraph of this Article: “the individual’s right to life, the integrity of his/her corporeal and spiritual existence shall be inviolable; no one shall be compelled to reveal his/her religion, conscience, thought or opinion, nor be accused on account of them; offences and penalties shall not be made retroactive; nor shall anyone be held guilty until so proven by a court ruling.”

Therefore, the decree laws of the state of emergency which have been introduced within the framework of respecting the Constitution cannot introduce regulations that will violate these guarantees. However, the decree laws of the state of emergency continue to violate the Constitutional guarantees, the provisions in the ECHR and international obligations of Turkey by introducing completely irrelevant, disproportionate and permanent regulations that go beyond this framework and the purpose in Article 120 which require declaration of state of emergency and stipulated.

3. For future

As of today, what should be done to ensure the sustainability of constitutional order? Obviously, the first condition is to respect the Constitution; in other words, to ensure government of state by means of commitment to the constitutional order. The second condition is to ensu-

re that the relation between law and policy falls into place and the incorrect and dangerous idea that “policy comes before law” should be abandoned. The third condition is not to confuse the constitution with holy scriptures. The ultimate goal is to meet the requirements of state of law and social state. We will briefly mention them:

- Supremacy and binding nature of the Constitution: Article 11 primarily addresses legislative, executive and judicial organs.

- Relation between law and policy: Law is produced by political actors provided that democracy processes are followed; however, they should be the first to follow law.

- The Constitution and holy scriptures: the Constitution and holy scriptures differ due to their nature. Constitution as a secular text is also an assurance of religious books based on the belief of “absolute truth”; in return, every holy scripture brings along the mission of making its own absolute truth accepted.

- “Social state of law”: The most effective way of preventing formation of “parallel structures” inside and outside the state is to fulfil the requirements of “democratic and secular, social state of law that respects human rights” as expressed in the Constitutional Article 2. By doing this to the possible extend, the constitutional order will be sustained and those who lost their lives on the night of 15 July will be granted their honourable place in Turkey’s democratization process.

II. CONSTITUTIONAL AMENDMENT PROPOSAL

Constitutional amendment for presidency regime which has been expressed by President Erdoğan and AK Party circles for a long time seemed to be out of the agenda after the 15 July coup attempt. Bombing of the Turkish Grand National Assembly brought along a manifestation of common will with regards to the prestige of the parliament. This was expressed as “Yenikapı spirit” in the axis of national will. “Mini constitution amendment” activity conducted by representatives of three political parties (AK Party, CHP and MHP) can be considered as an effort of reflecting democratic reconciliation will in law. However, the rebuke expressed as “the divergence between the de facto situation and the Constitution should be solved” by Devlet Bahçeli, Chair of MHP (Nationalist Movement Party) instantly changed the agenda of Turkey and negotiations on constitution were started between the AKP and the MHP. The Constitutional Amendment proposal submitted to the Speaker

of the Turkish Grand National Assembly on 10 December 2016 is a text drafted privately with participation of one lawyer deputy from both parties. So the constitutional amendment process was officially launched on 10 December. If the proposal will be approved with a minimum of 330 votes in the Turkish Grand National Assembly, then it will be subject to referendum. The proposed constitutional amendment can be considered at two levels: in terms of its contents and in terms of environment and conditions.

- Contentwise: the text of the proposal which consists of 21 articles and amends 65 articles of the Constitution nullifies the Government and aims to focus the executive power completely on the President personally. Within this framework, it foresees regulations that will make the legislative and judicial powers directly and indirectly dependent on and/or directed to the President. Briefly, the text of the proposal nullifies the parliamentary regime but does not stipulate its replacement with presidency regime. In fact, when the proposal is examined as a whole, regardless of whether it is called as a government system or a political regime, it is obviously difficult to define it as a democracy in terms of politics or state of law in terms of law. Because as democracy is a prototype of pluralist political regimes, the constitutional fiction reflected with the amendment attempt falls out of scope. It is problematic in terms of state of law; yet, it is not possible to define a constitutional order as state of law if separation of powers is not provided.

- Procedurewise: dissidence and discussions were witnessed in the form of compromising and conflicting approach during the efforts to amend or renew 1982 Constitution. However, the Constitutional amendment which was brought to the agenda under the state of emergency government after 15 July went beyond the discussions on method. The environment and timing were started to be discussed instead of the method: is a constitutional amendment possible in an extraordinary environment and conditions?

Constitutional amendment requires free discussion environment. However, oppressive policy of public authorities against opposing circles, particularly after Gezi has become more intensive and widespread after the coup attempt on 15 July. Media has largely become guided by the policies of government. It has even become meaningless to use the concept of the right to have equal access to media. The field of collective freedoms has been excessively narrowed. In this environment, the right to have constitutional information is replaced with multi layered consti-

tutional information pollution: incorrect information on constitutional outcomes in force, disinformation about the constitutional amendment process and a constitutional objective that is not democratic prevent formation of a “constitutional public opinion”. Therefore, the Prime Minister’s statement that no referendum will be held during the state of emergency is an important but an incomplete statement; because referendum is a consequence. As the constitutional amendment goes through various progressive processes, the state of emergency influences all process that lead to constitutional amendment; therefore the state of emergency should be lifted first and then the Constitution should be brought to the agenda. Moreover, attempting to achieve a constitutional amendment that foresees to nullify a regime in force is troublesome in such an environment and under the guidance of state. Besides, Turkey currently does not have any urgent constitutional problem. Furthermore, it would be more realistic to define it as “a constitutional crisis” or “the process of unconstitutionalization”.

III. CHANGES IN THIS ISSUE

This issue mainly focuses on articles and analysis on the state of emergency as a result of the atmosphere and conditions experienced and translations of the first judgments of the European Court of Human Rights’s related to this issue (translations of Mercan/Turkey and Zihni/Turkey judgments reminding the responsibility of Constitutional Court). We wish that the state of emergency will be lifted as soon as possible and Turkey will regain an ordinary constitutional government.

As a primary change, this issue includes summaries of the judgments of the Constitutional Court and the European Court of Human Rights decisions concerning Turkey for a period of six months in April 2016- October 2016. On behalf of the editorial board, I would like to thank our young colleagues for their efforts in preparing the judgment summaries collectively. From now on, it will be one of the important responsibilities of the Constitutional Law Journal for its readers to ensure access of those interested to up to date information on the judgments of the Constitution Court and the ECtHR.

Enjoy your reading.

İ. Ö. Kaboğlu
11 December 2016

MAKALELER/ARTICLES

DEĞİŞTİRİLEMEZ ANAYASAL İLKELER ÜZERİNE SORGULAMALAR*

(INTERROGATIONS AROUND INTANGIBLE CONSTITUTIONAL PRINCIPLES)

Eric Sales**

ÖZ

Anayasa hukuku, doğası gereği, siyasi iktidarın kullanımını temellendirmek ve çerçevelemek amacını güder. Yani, bir yandan meşrulaştırırken, diğer yandan sınırlar. Bazı durumlarda, ne bir değişikliğe ne de ilgaya konu olabilen temel birtakım kurallar dahi içerir. Değiştirilemez anayasal ilkeler, kurulu iktidarlara daimi biçimde sınırlandırır. Elinizdeki makale, söz konusu ilkelerin kökeni, varlık amacı, maddi tanımı, korunması ve sorgulanabilirliği konularını tartışmayı amaçlamaktadır. Anayasal ilkelerin değiştirilmesine ilişkin maddi yasakların ortaya çıkmaya başladığı belirli bir zaman dilimi var mıdır? Bu yasakların varlığını haklılaştıran ortak gerekçeler var mıdır? Söz konusu yasakların kapsamı geniş mi yoksa dar mıdır? Değiştirilemez anayasal ilkeler, bu alanda ortak bir anayasal miras oluşturur mu? Bu ilkeler, etkili bir korumadan yararlanır mı; yararlanır ise, bu korumanın niteliği nedir? Gelecek kuşaklara değiştirilemez anayasal ilkeler dayatmak yerinde midir? Bu ilkeler aşılabılır mi? Cevabı evet ise, bu hangi yöntemle gerçekleştirilebilir?

* Bu makale 07.06.2016 tarihinde Yayınemimize ulaşmış olup, 21.11.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

Cendube Üniversitesi (Tunus), Hukuki, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Kamu Hukuku Bölümü tarafından 7-8 Nisan 2016 tarihlerinde düzenlenen “La nouvelle Constitution de 2014, deux ans après: quel état des lieux?” (2014 Yeni Anayasası, Geçen İki Senenin Ardından: Durum Tespiti) konulu kolokyumda sunulan tebliğdir.

** Doç. Dr. (Kamu Hukuku), Montpellier Üniversitesi, Hukuk ve Siyasal Bilimler Fakültesi.

Anahtar Kelimeler: Asli kurucu iktidar, tali kurucu iktidar, gelecek kuşaklar, anayasa değişikliği, anayasaya uygunluk denetimi.

ABSTRACT

Constitutional law, by nature, is intended to establish and regulate the exercise of political power. It legitimizes the same time it limits. In some cases, it even contains rules considered essential, which can not be either modified or deleted. Intangible constitutional principles are therefore needed over time to established powers. The purpose of this article is to think about the origins of those principles, that of their rationale, their material identification, the question of their protection and finally to that of their possible questioning. Is there a period from which the material bans revise can be identified? Are there common justifications for their existence? Is scope of the prohibitions wide or narrow? The principles involved-they show a common constitutional heritage? Do they have effective protection and if so what kind? Is it appropriate to impose intangible constitutional principles to future generations? These intangible constitutional principles they be overcome? If so, in what ways?

Keywords: *Original constituent power, derived constituent power, future generations, constitutional amendments, constitutional review.*

... Özetle, kamu hizmetinden faydalananların, kamu hizmeti ile ilişkili serbest meslek icra edenlerin ve hatta kamu görevlilerinin inanç hürriyeti ve din hürriyeti; devletin yansızlığı adına diğer her şeyin önünde kabul edilmiştir. Kimilerine göre Türk laikliği, daha liberal yeni bir tanım kazanmıştır. Oysa burada gözden kaçan asıl nokta, Diyanet'in kendisinin, türbanı dinin şartı saymış olmasıdır. Dolayısıyla merkezdeki soru, Türkiye'de değiştirilemez anayasal ilke olarak laiklikten geriye ne kaldığıdır: Anlam aşımına uğrayan bir basit anayasal sözcük mü, yoksa, aşağı yukarı aynı anlama gelecek şekilde, kağıt üstünde basit bir engel mi?

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

⚡ INTERROGATIONS AUTOUR DES PRINCIPES CONSTITUTIONNELS INTANGIBLES*

(INTERROGATIONS AROUND INTANGIBLE CONSTITUTIONAL PRINCIPLES)

Eric Sales**

RÉSUMÉ

Le droit constitutionnel, par nature, est destiné à fonder et à encadrer l'exercice du pouvoir politique. Il légitime en même temps qu'il limite. Dans certains cas, il contient même des règles, considérées comme essentielles, qui ne peuvent faire l'objet ni de modification ni de suppression. Les principes constitutionnels intangibles s'imposent donc dans la durée aux pouvoirs institués. L'objet de cet article est de réfléchir à la question des origines desdits principes, à celle de leurs raisons d'être, à leur identification matérielle, à la question de leur protection et enfin à celle de leur éventuelle remise en cause. Existe-t-il une période à partir de laquelle les interdictions matérielles de réviser peuvent être identifiées ? Existe-t-il des justifications communes concernant leur existence ? L'étendue des interdictions est-elle large ou limitée ? Les principes concernés font-ils apparaître un patrimoine constitutionnel commun en la matière ? Disposent-ils d'une protection effective et si oui de quelle nature ? Est-il convenable d'imposer des principes constitutionnels intangibles aux générations futures ? Ces principes constitutionnels intangibles sont-ils surmontables ? Si oui, selon quel procédé ?

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale.07.06.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 21.11.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

Communication prononcée lors du colloque portant sur "La nouvelle Constitution de 2014, deux ans après: quel état des lieux ?", organisé par le département de droit public de la Faculté des Sciences juridiques, Economiques et de Gestion de Jendouba, Tunisie, Jeudi 7 et Vendredi 8 avril 2016.

** Doç. Dr., Maître de conférences de droit public, HDR, Faculté de Droit et de Science politique de l'Université Montpellier

Mots clés: Pouvoir constituant originaire, pouvoir constituant dérivé, générations futures, amendements constitutionnels, contrôle de constitutionnalité.

ABSTRACT

Constitutional law, by nature, is intended to establish and regulate the exercise of political power. It legitimizes the same time it limits. In some cases, it even contains rules considered essential, which can not be either modified or deleted. Intangible constitutional principles are therefore needed over time to established powers. The purpose of this article is to think about the origins of those principles, that of their rationale, their material identification, the question of their protection and finally to that of their possible questioning. Is there a period from which the material bans revise can be identified? Are there common justifications for their existence? Is scope of the prohibitions wide or narrow? The principles involved-they show a common constitutional heritage? Do they have effective protection and if so what kind? Is it appropriate to impose intangible constitutional principles to future generations? These intangible constitutional principles they be overcome? If so, in what ways?

Keywords: *Original constituent power, derived constituent power, future generations, constitutional amendments, constitutional review.*

... En résumé, la liberté de conscience et la liberté de religion des usagers des services publics, des personnes exerçant une profession libérale en lien avec le service public ou encore celles des fonctionnaires priment avant toute chose au nom du principe de la neutralité de l'Etat. Il en résulterait donc pour certains, une nouvelle définition plus libérale de la laïcité turque. Or, il est sans doute étonnant de présenter ainsi ladite évolution pour la bonne et simple raison que la question du port du voile est considérée comme une obligation de nature religieuse... par le Diyanet lui-même ! L'interrogation centrale est donc de savoir ce qu'il reste de la laïcité en tant que principe constitutionnel intangible en Turquie. Un simple mot constitutionnel en perte de sens ou, ce qui revient quelque part à la même chose, une simple barrière de papier.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

AND BÖLGESİ'NDE ANAYASA DEĞİŞİKLİKLERİNİN YARGISAL DENETİMİ*

(JUDICIAL REVIEW OF CONSTITUTIONAL AMENDMENTS IN THE
ANDEAN REGION)

César Landa**

ÖZ

And ülkelerinde (Bolivya, Peru, Ekvador ve Kolombiya) yakın dönemde gerçekleştirilen anayasa reformları, bir yandan, siyasi ve sosyal değişimin meşrulaştırılmasına zemin hazırlarken, öte yandan, art arda düzenlenen devlet başkanlığı seçimlerinde önceki başkanın tekrar seçilmesine olanak tanıdı. Fakat önceki dönemlerin savaş lordluğu sisteminin aksine, başkanın yeniden seçilmesi, günümüzde dava edilebilir nitelikte siyasi bir meseledir. Dolayısıyla devlet başkanının yeniden seçilmesine imkan tanıyan anayasa reformları anayasa mahkemelerinin denetimine tabidir. Anayasa mahkemeleri, devlet başkanının bir kez daha seçilmesinin önünü açan bu reformları kimi zaman anayasaya aykırı bulmakta, kimi zaman da onaylamaktadır.

Anahtar Kelimeler: Anayasa, anayasa değişikliği, And ülkeleri, anayasa mahkemeleri, kurucu iktidar, devlet başkanının yeniden seçimi.

ABSTRACT

"Over the last decades, the constitutional reform in the Andean countries (Bolivia, Peru, Ecuador and Colombia) has allowed to legitimize political and social changes, but also has served to introduce the successive presidential re-election of Presidents. But, unlike the old times of warlordism, now reelection is a political question justiciable;

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 10.04.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 29.08.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Anayasa Hukuku Profesörü ve Peru Katolik Pontifikal Üniversitesi Hukuk Fakültesi Eski Dekanı. Peru Anayasa Mahkemesi Eski Başkanı.

therefore, currently constitutional reforms that allow successive presidential re-election are placed under the control of the constitutional courts. Thus, sometimes, the courts declare it unconstitutional for violating the prohibition of successive re-election, and at other times, allow presidential re-election of new leaders".

Keywords: *Constitution, amendements, Andean countries, constitutional courts, constituent power, presidential re-election.*

... anayasa yargısı, başkancılığın doğrudan ateşi altında kalmıştır. Buna karşın, anayasa yargısı, And Bölgesi'nin daha fazla kurumsallaşmış demokrasilerinde, demokratik süreci, erkler arası denge denetimini ve iktidarın el değiştirmesini destekleyici bir rol oynamıştır. Anayasa yargısı, demokrasisi zayıf olan ülkelerde ise, eski bir Latin Amerika hastalığı olan devlet başkanının yeniden seçilmesini sağlamak için popüler *caudillo*'culuğun başkancılığına boyun eğmiştir.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

⚡ **LE CONTRÔLE JURIDICTIONNEL DES AMENDEMENTS
CONSTITUTIONNELS DANS LA RÉGION ANDINE***
(*JUDICIAL REVIEW OF CONSTITUTIONAL AMENDMENTS IN THE
ANDEAN REGION*)

César Landa**

RESUME

Au cours des dernières décennies, les réformes constitutionnelles dans la région andine (Bolivie, Pérou, Équateur et Colombie) ont servi à légitimer le changement politique et social, mais en même temps conduit à organiser les élections présidentielles permettant la réélection du chef d'État sortant. Cependant, à la différence de l'ancien pratique de seigneur de guerre, la réélection du chef d'État est, de nos jours, une question politique justiciable. Par conséquent, les amendements constitutionnels autorisant la réélection du président sortant sont soumis au contrôle des cours constitutionnelles. Alors que dans certains cas, celles-ci déclarent ce type d'amendements inconstitutionnelles comme incompatibles avec les interdictions de réélection successive, elles autorisent, dans d'autres cas, la réélection des présidents sortants.

Mots clés: Constitution, révision constitutionnelle, pays andins, cours constitutionnelles, pouvoir constituant, réélections du chef d'État.

ABSTRACT

"Over the last decades, the constitutional reform in the Andean countries (Bolivia, Peru, Ecuador and Colombia) has allowed to legitimize political and social changes, but also has served to introduce the

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 10.04.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 29.08.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Professeur de Droit Constitutionnel et ex Doyen de la Faculté de Droit de la Pontificale Université Catholique du Pérou. Ex Président du Tribunal Constitutionnel du Pérou.

successive presidential re-election of Presidents. But, unlike the old times of warlordism, now reelection is a political question justiciable; therefore, currently constitutional reforms that allow successive presidential re-election are placed under the control of the constitutional courts. Thus, sometimes, the courts declare it unconstitutional for violating the prohibition of successive re-election, and at other times, allow presidential re-election of new leaders".

Keywords: *Constitution, amendements, Andean countries, constitutional courts, constituent power presidential re-election.*

...En conséquence, l'État dans les pays Andien a établi des démocraties minimales, où la citoyenneté affirme la légitimité des institutions pour le leadership charismatique du caudillo présidentiel et pas pour le système politique constitutionnel. Pour cela, les *caudillos* appellent au pouvoir constituant moyennant un référendum populaire ou, à travers la convocation d'une Assemblée Constituante, ce qui a causé conflits avec l'opposition politique parlementaire et/ou sociale, parfois en dehors des institutions constitutionnelles.

Mais, la tension entre le gouvernement et l'opposition est présente aussi dans les procédures devant les Cours et Tribunaux Constitutionnels. Quelques Cours Constitutionnelles ont été en syntonie avec la volonté du Président de la République et sa demande de réélection présidentielle, comme dans le cas de la Bolivie et de l'Équateur, pendant que d'autres Tribunaux Constitutionnels ont fait le contrôle judiciaire de la réélection présidentielle en la rejetant, comme dans le cas du Pérou et de la Colombie.

On peut dire que la justice constitutionnelle a été sous le feu direct du présidentielisme. Pourtant, dans les démocraties plus institutionnalisées de la Région Andine, la justice constitutionnelle a joué un rôle d'affirmation du processus démocratique, du contrôle du bilan entre pouvoirs et de l'alternance du pouvoir. Pendant qu'en pays de démocraties débiles, la justice constitutionnelle a succombé au présidentielisme, pour assurer une vieille maladie latino-américaine: la réélection présidentielle.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

AVRUPA İNSAN HAKLARI SÖZLEŞMESİ BAĞLAMINDA YÜKÜMLÜLÜKLERE AYKIRI TEDBİRLER ALABİLME YETKİSİNİN SINIRI OLARAK KEYFİLİK YASAĞI*

(PROHIBITION OF ARBITRARINESS AS THE LIMIT OF DEROGATION POWER IN
THE CONTEXT OF THE EUROPEAN CONVENTION ON HUMAN RIGHTS)

Emre Birden**

ÖZ

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 15. maddesinde öngörölmüş olan ve devletin hak ve özgürlöklere yönelik olağan müdahale kapasitesini olağanüstü koşullarda arttıran yükümlölöklere aykırı tedbirler alabilme yetkisinin sınırını, geniş anlamda keyfilik yasağı oluşturur. Bu sınırı göstermek üzere, devletin, Sözleşme'yi kendi yetki alanında uygularken sahip olduğu olağan hak sınırlama yetkisinin genişlik derecesine de atıf yapan takdir marjı kavramı esas alınabilir. Buradan hareketle, 15. maddeye ilişkin Sözleşme'ye uygunluk incelemesinde üç denetim yoğunluğu kademesi ayırt edilebilir. Öncelikle, Mahkeme; bu maddenin kullanılmasına sebep olan genel tehlikenin varlığının saptanması konusunda ikincillik ilkesini öne çıkarmakta, devlete geniş bir takdir marjı tanımakta ve incelemesinin kapsamını aşık keyfilik hallerini denetlemekle sınırlamaktadır. Buna karşılık, 15. maddenin uygulanma kapsamına ilişkin olarak bazı mutlak sınırlar da bulunmaktadır. Takdir marjı kabul etmeyen bu alanda, Sözleşme'ye uygunluk denetimi azami seviyesine çıkar. Nihayet Mahkeme, orantılılık incelemesi bağlamında da bir ulusal takdir marjı tanımakta ve böylece devletin alınacak tedbirlere ilişkin araçsal tercihleriyle ilgili olarak açık keyfilik hallerini denetlemekle yetinmektedir. Bununla beraber, 2000'li yıllarla birlikte, Mahkeme, 15. madde bağlamındaki orantılılık denetimini etkinleştirmeye başlamış ve özellikle keyfi özgürlökten alıkoyma durumlarıyla ilgili olarak ihlal kararları vermiştir.

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 10.10.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 15.11.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Dr.

Anahtar Kelimeler: Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 15. madde, olağanüstü hallerde yükümlülükler aykırı tedbirlerin alınması, insan haklarının sınırlanması, takdir marjı, keyfilik, ulusun varlığını tehdit eden genel tehlike, dokunulmaz haklar, uluslararası hukuktan doğan diğer yükümlülükler, amaçtan sapma, orantılılık, haklı gerekçe, suistimalleri önlemeye yönelik güvenceler

ABSTRACT

The derogation power, which is stipulated in Article 15 of the European Convention on Human Rights and increases the usual interference capacity of the State with the rights and freedoms in time of emergency, comes to its limit in the prohibition of arbitrariness largo sensu. In order to demonstrate this limit, the margin of appreciation concept, which also refers to the width of the ordinary limitation power that the State owns while it applies the Convention within its jurisdiction, can be used as a base. From this point of view, three levels regarding the intensity of the review can be identified in the examination of the conformity with the Convention with respect to Article 15. First, with regard to determination of the existence of the public emergency provoking the use of this Article, the Court puts forward the principle of subsidiarity, allows a wide margin of appreciation to the States and limits the extent of its review to the review of evident situations of arbitrariness. On the other hand, there are some absolute limits concerning the scope of applicability of Article 15. In this area, which does not accept a margin of appreciation, the review of the conformity with the Convention reaches its maximum level. Finally, the Court allows a national margin of appreciation in the proportionality context as well and settles for the review of the manifest arbitrariness situations regarding the instrumental choices of the State about measures to be taken. That being said, in the 2000s, the Court started to activate its proportionality review in the context of Article 15 and pronounced violations concerning arbitrary deprivations of liberty.

Keywords: *European Convention on Human Rights, European Court of Human Rights, Article 15, derogations in time of emergency, limitation of human rights, margin of appreciation, arbitrariness, public emergency threatening the life of the nation, intangible rights, other obligations under international law, deviation from the purpose, proportionality, legitimate justification, safeguards for preventing abuses*

... Açık olan husus, 15. madde rejiminin, Sözleşme'deki olağan yükümlülüklerle aykırı tedbirleri ancak bizzat kendisinin de yürürlükte olduğu zaman dilimine ilişkin olarak meşrulaştırabileceğidir. Demokratik hukuk devletlerinde olağanüstü hak sınırlama rejimlerini hazmetmeyi mümkün kılan temel güvencelerden birisi, bu rejimlerin geçici bir nitelik taşımaları ve kalıcı hukuki sonuçlar yaratamamalarıdır. 15. maddenin üçüncü fıkrası da, devletlerin yükümlülüklerle aykırı tedbirlerin yürürlükten kalktığı ve Sözleşme hükümlerinin tekrar tamamen geçerli olduğu tarihi Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne bildirme yükümlülüğüne işaret ederken, yükümlülüklerle aykırı tedbirlerin ancak 15. maddenin uygulanma devresi esnasında yürürlükte olabileceğine ilişkin bu aşıkâr kuralı ifade etmektedir. Yukarıda işaret edilmiş olduğu üzere Mahkeme de, yükümlülüklerle aykırılığın kapsamının sınırlı olup olmadığına bir orantılılık ölçütü olarak atıf yapmaktadır. 15. maddenin uygulandığı devrede alınan yükümlülüklerle aykırı tedbirlerin, bu tedbirlerin geri çekildiğine dair bildirimden sonraya taşınan hukuki sonuçları, Sözleşme'de düzenlenen hak ve özgürlüklerin sınırlanabilmesine ilişkin olağan zaman ölçütleriyle meşrulaştırılamamaları halinde, Sözleşme ihlali oluşturacaklardır. Aksini iddia, olağanüstü bir hak sınırlama rejimi oluşturan 15. maddenin, olağan zamana ilişkin hak sınırlamalarını meşrulaştırabileceğini savunmak anlamına gelir. Kabul edilemeyecek bu tür bir tavır, 15. maddenin lafız, konu ve amacıyla çelişeceği gibi; Sözleşme'nin ruhuna ve 1., 17. ve 18. maddelerine de açık şekilde aykırı olur.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

1982 ANAYASASI'NA GÖRE TEMEL HAK VE ÖZGÜRLÜKLERİN OLAĞANÜSTÜ HAL REJİMİ: ESKİ KAVRAMLARA YENİDEN BAKMAK*

(THE STATE OF EMERGENCY REGIME IN THE 1982 CONSTITUTION: REVIEWING OLD CONCEPTS)

Tolga Şirin**

ÖZ

Bu makalede 1982 Anayasası'nın olağanüstü hal dönemleri için öngördüğü temel hak ve özgürlükler rejimi üzerinde durulmuştur. Konuyla ilgili önceki çalışmalardan farklı olarak üç temel nokta ön plana çıkartılmıştır.

Birinci olarak; İHAS metnindeki yükümlülük azaltma kelimesinin Türkçede askıya alma kelimesi ile karıştırıldığı tespit edilmiştir.

İkinci olarak; Alman Anayasası'ndaki “temel hakların yitirilmesi” kurumunun anlamı, bu kurumun Alman hukukundaki geçici anlamı ve Türkiye’de kurucu meclisin bu kuruma bilerek yer vermediği anlatılmıştır. Buna karşın, AYM'nin 2016 yılında, kendi üyeleriyle ilgili kararında, OHAL tedbirleri için “kalıcı” belirlemesi yapmasının, “temel hak kaybı” kurumunun kabul edilmesi anlamına gelip gelmediği sorgulanmıştır.

Üçüncü olarak; Anayasa'nın 15'nci maddesinin 2'nci fıkrasında sayılan çekirdek haklar dışında, Anayasa'nın diğer maddelerinden ve uluslararası hukuktan (BM ve İHAS metinleri, genel yorumlar ve içtihatlardan) çıkartılabilecek çekirdek hakların neler olabileceği sorgulanmış ve çekirdek haklar kataloğu güncellenmiştir.

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 28.10.2016 tarihinde Yayinevimize ulaşmış olup, 30.11.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Hukuku Fakültesi – Anayasa Hukuku Anabilim Dalı

Anahtar Kelimeler: yükümlülük azaltma, temel hakların kaybedilmesi, temel hakların yitirilmesi, olağanüstü hal, olağanüstü hak kanun hükmünde kararname, sert çekirdek haklar.

ABSTRACT

The aim of this paper is the re-examine the the system of fundamental rights of the 1982 Constitution in state of emergency in the context of comparative constitutional law and human rights law. Unlike previous researches on this matter in Turkish, three basic points were emphasized:

Firstly, the paper questions the difference of the terms of “derogation” and “suspension” in Turkish, which are generally confused in Turkish literature.

Secondly, the paper questions weather the institution of “forfeiture of fundamental rights” originating from the German Constitution is in existence in Turkey after the last judgement of the Turkish Constitutional Court to remove its members from profession, based on the decree law.

Thirdly, the paper questions if it possible to derive other hard core (noyau dur) fundamental right from international human rights (conventions, general comments, jurisprudence etc.) and other articles besides Article 15 of the Constitution.

Keywords: *derogation from fundamental rights, forfeiture of fundamental rights, state of emergency, decree law, hard core right*

...

Yedincisi; “ne olursa (...) olsun” kalıbının bulunduğu hükümler ile katı şekilde kaleme alınmış maddelerden sert çekirdek haklar lehine çıkarımlar yapılabileceği anlaşıldı. Bu yolla, konunun farklı yorumlara, tartışmalara ve gelişime açık olduğu ortaya konulmuş oldu.

Sekizincisi; temel haklara müdahale konusunda yurttaşlar ve yabancılar arasında, dar anlamda siyasi haklar hariç olmak üzere, esaslı bir farkın olmadığı; hatta AYM'nin mütakabiliyet şeklinde ürettiği kriterin dahi geçerli sayılmayacağı görüldü. Bu rejimde OHAL döneminde bir farklılaşmanın olmayacağı sonucuna ulaşıldı.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

İFADE ÖZGÜRLÜĞÜ, DİNİN VEYA DİNİ DUYGULARIN KORUNMASI AMACIYLA SINIRLANABİLİR Mİ?*

(CAN FREEDOM OF EXPRESSION BE RESTRICTED FOR THE PURPOSE OF
PROTECTION OF RELIGION OR RELIGIOUS FEELINGS?)

Tolga Şirin**

ÖZ

İfade özgürlüğü ve din özgürlüğü, demokratik bir toplum düzeninde, oldukça önem taşıyan özgürlüklerdir. Her iki özgürlük de Anayasa'da ve insan hakları sözleşmelerinde düzenlenmiştir. Bunlardan birinden, kategorik olarak vazgeçilemez. Fakat bazen iki özgürlük arasında çatışma çıkabilir. Bu gibi hallerde, çatışmanın uyumlaştırılması gerekir. Türkiye'de son yıllarda böyle durumlarda, kategorik olarak ifade özgürlüğü aleyhine bir yaklaşım savunulmuşur. Öyle ki; dinin ve dini duyguların korunması adına, ifade özgürlüğünden vazgeçilmekte, adeta dine yönelik eleştiri özgürlüğünün yasaklanması söz konusu olmaktadır. Bu makalede bu sorunun üzerinde durulacak ve din özgürlüğünün “dini” ve “dini duyguları” koruyup korumadığı sorgulanacak ve bu unsurların din özgürlüğü içinde olmadığı savunulacaktır.

Anahtar kelimeler: İfade özgürlüğü, din özgürlüğü, nefret söylemi, hakaret, temel hak çatışmaları

ABSTRACT

The freedom of expression and the freedom of religion are very important freedoms in a democratic society. These freedoms are regulated not only in the international human rights instruments, but also in

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 07.07.2016 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup, 21.11.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Yrd. Doç. Dr., Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi – Anayasa Hukuku Anabilim Dalı

the Constitution. None of them are dispensable. However, sometimes some conflicts can arise between them. In such cases, it is necessary to harmonize the conflict. Nevertheless, in the recent years in Turkey, freedom of expression has been categorically ignored in such conflict possibilities and this approach almost forbids the freedom of criticism of religion.

In this paper I am going to focus on the remarkable examples in the recent years regarding this matter and I will question whether “religion” as a institution and “religious feelings” as a spirutual elements are in the scope of freedom of religion.

Keywords: *Freedom of expression, freedom of religion, hate speech, defamation, blasphamy, conflicts of fundamental rights.*

...

Tüm bu anlatılanlardan sonra şu sonuçları ifade edebiliriz:

- İfade özgürlüğü anayasal bir korumaya sahiptir. Normatif olarak Anayasa sistemi bu hakka yönelik yeterli güvenceyi sağlamaktadır.

- Din özgürlüğü anayasal güvenceye sahip olmakla birlikte bu özgürlük, “din” kurumuna bir güvence getirmemektedir. Laiklik gereği, devlet alanı dışında dinin varlığı veya yokluğu devletin ilgi alanında değildir.

- ...

- İfade özgürlüğünün “kapsamı” (*Schutzbereich/scope*) içinde görülmediğinde, böyle bir korumaya ihtiyaç da kalmayabilir. Buna karşın dinsel duygulara yönelik koruma, ırkçılık, nefret söylemi vb. saldırıların etkili soruşturulmaması bağlamında gündeme gelebilir; bu gibi hallerde ise özel yaşam/öznel gelişim hakkının öne çıkartılması, dezavantajlı grupların daha lehinedir.

- Türkiye’de halihazırda süregelen ifade özgürlüğü sorunları, “dinsel duygulara yönelik koruma” referansıya daha da derinleşmekte, dinsel eleştiri özgürlüğü boğulmaktadır. Bu konuda AYM’nin çoğulculuk temelinde ve azınlık/çoğunluk, hakim olma/dezavantajlı olma bağlamlarını dikkate alan ve yol gösteren ilke kararı almasına ihtiyaç vardır.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

KARAR İNCELEMESİ / **REVIEW OF DECISION-JUDGEMENT**

ANAYASA MAHKEMESİNİN OLAĞANÜSTÜ HAL KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMELERİ HAKKINDA VERDİĞİ SON KARARLAR ÜZERİNE BAZI GÖZLEMLER*

*(SOME OBSERVATIONS ON THE LATEST JUDGEMENTS OF THE
CONSTITUTIONAL COURT ON THE EMERGENCY DECREES HAVING THE
FORCE OF LAW)*

Ender Türk**

ÖZ

Anayasa'nın 148'inci maddesine göre, olağanüstü hal veya sıkıyönetim dönemlerinde çıkarılan kanun hükmünde kararnamelerin esas ve şekil bakımından anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde dava açılmaz. Buna rağmen, Anayasa Mahkemesi 1991 yılında oluşturduğu ve sonrasında devam ettirdiği içtihadında, bu tür kanun hükmünde kararnamelerin hukuki niteliğini kişi, zaman, konu ve yer yönünden yetki unsurları üzerinden belirlemiştir. Anayasa Mahkemesi verdiği son kararlarda ise bu içtihadını değiştirmiş ve kendi kendisini yalnızca kişi ve zaman yönünden yetki denetimiyle sınırlandırmıştır. ...

Anahtar Kelimeler: Olağanüstü hal, kanun hükmünde kararname, anayasa mahkemesi, içtihat değişikliği, yargısal denetim.

^H Hakem denetiminden geçmiştir.

* Bu makale 07.12.2016 tarihinde Yayınevimize ulaşmış olup, 10.12.2016 tarihinde hakem onayından geçmiştir.

** Araştırma Görevlisi, Maltepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

ABSTRACT

*According to Article 148 of the Constitution, decrees having the force of law issued during a state of emergency or martial law shall not be brought before the Constitutional Court alleging their unconstitutionality as to form or substance. Nevertheless, the Constitutional Court, which established its jurisprudence on such decrees having the force of law in 1991 and afterwards, determined the legal nature of these decrees in terms of *ratione personae*, *ratione temporis*, *ratione materiae* and *ratione loci*. However, the Constitutional Court changed this jurisprudence in its latest judgements and restricted itself to exercise jurisdiction only *ratione personae* and *ratione temporis*. ...*

Keywords: *State of emergency, decrees having the force of law, the constitutional court, change of jurisprudence, judicial review.*

...

İtiraz yolunun kapsamının düzenlendiği m. 152 de görüşümüze paralel olarak olağan veya olağanüstü hal ve sıkıyönetim ayırt etmeksizin “kanun hükmünde kararnameler” şeklinde düzenlenmiştir. Buna göre eğer ki bir davada uygulanacak olan OHAL KHK’sı olursa, davaya bakmakta olan mahkeme, davada uygulanacak OHAL KHK hükümlerini anayasaya aykırı görür veya taraflardan birinin aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varırsa, uyuşmazlığı Anayasa Mahkemesine taşımali ve Anayasa Mahkemesinin bu konuda vereceği karara kadar davayı geri bırakmalıdır (m. 152). OHAL KHK’larının yargısal denetimi yalnızca iptal davası açısından yasaklanmış ve itiraz yoluyla denetimde herhangi bir yasak öngörülmemiş olduğu için, Anayasa Mahkemesinin itiraz konusu OHAL KHK hükümlerinin anayasaya uygunluğunu şekil ve esas bakımından denetlemesinin önünde ise herhangi bir hukuki engel bulunmamaktadır.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

KARAR ÖZETLERİ/ABSRACTS OF THE JUDGEMENTS

NİSAN- EYLÜL 2016 İHAM - TÜRKİYE KARARLARINA KISA BİR BAKIŞ (A BRIEF LOOK ON THE ECtHR V. TURKEY JUDGEMENTS BETWEEN APRIL- SEPTEMBER 2016)

Sezen Kama*
Asiye Çelik**
Gökçe Gökçen***

1) VEDAT DOĞRU v. TÜRKİYE

(Başvuru No: 2469/10 - Karar Tarihi: 05.04.2016)

Dava, Vedat DOĞRU'nun uzun tutukluluk süresi ve salıverilmesi-ne ilişkin mahkeme kararından üç gün sonra kararın uygulanmasına iliş-kindir.

17 Mart 2009 tarihinde, Erzurum Ağır Ceza Mahkemesi, 1993 ve 1994 yıllarında ulusal toprakların bölünmesine yol açmayı hedefleyen faaliyetlerde bulunduğu şüphesiyle, başvuran hakkında yakalama emri çıkarmıştır. Başvuran, 15 Mayıs 2009 tarihinde, İstanbul- Tuzla'da yakalanmış ve Tuzla Sulh Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılmış ve yirmi dört saat içinde Erzurum Ağır Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılmasını sağlamak amacıyla ilgilinin tutuklanmasına karar verilmiştir.

...

* Ar. Gör. , İstanbul Medeniyet Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

** Ar. Gör. , Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

*** Ar. Gör. , Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

45) ALTIN ve KILIC v. TÜRKİYE**(Başvuru No. 15225/08 – Tarih: 06.09.2016)**

Başvurucular, Esmâ Altın ve İsmail Kılıç, Diyarbakır ve Aksaray’da oturan Türk vatandaşlarıdır.

Olay, başvurucuların kardeşlerinin yasadışı silahlı bir örgüt olan PKK’ye karşı bir polis operasyonu sırasında öldürülmelerine ilişkindir.

3 Aralık 2003 tarihinde Diyarbakır’da bir apartman dairesinde teröristlerin bulunduğu dair anonim bir ihbar üzerine operasyon düzenlenmiş, apartman dairesi polis tarafından kuşatılmış ve karşılıklı çatışma sonucu evde Hüseyin Altın ve İbrahim Kılıç ölü bulunmuştur.

18 Aralık 2003 tarihinde Altın, savcılığa suç duyurusunda bulunarak kardeşinin yasadışı bir örgüte üyeliğinin bulunmadığını, olaydan birkaç gün sonra olay mahaline gittiğinde oradaki bir kadının kendisine, kardeşinin dışarıda öldürüldüğünü, daha sonra apartman içine taşındığını gördüğünü söylediğini belirtmiştir. Ekspertiz raporunda barut izleri İbrahim Kılıç’ın iki elinde ve Hüseyin Altın’ın bir elinde bulunmuştur.

21 Haziran 2007 tarihinde polis ve tanık ifadelerine dayanarak savcı, kovuşturmayaya yer olmadığına karar vermiş ve ilk ateşin apartmandan açıldığını belirtmiştir. Bu karara başvurucular itiraz etmiş, fakat itirazları kabul edilmemiştir.

Başvurucular madde 2’nin ihlal edildiğini iddia etmektedir.

Mahkeme 2. maddenin esas açısından incelemesinde dosyadan, polislerin ihbar üzerine arama kararı alarak apartman çevresini kuşattıkları, içeridekileri gözaltına almaya hazırlandıkları sırada kendilerine ateş açıldığı, bu sırada polislerin içeridekilere Türkçe ve Kürtçe olarak teslim olma çağrısı yaptıkları, buna rağmen; şüphelilerin ateş etmeye devam ettiklerinin anlaşıldığını; bu yüzden şiddete başvurulmasının “kesinlikle gerekli” olma ölçütünü aşmadığını belirtmiştir. Dolayısıyla madde 2, esas açısından ihlal edilmemiştir.

Madde 2’nin usul açısından incelemesinde ise Mahkeme, soruşturma sürecinin uzunluğu ve tanıkların dinlenmesindeki gerekçelendirilmemiş olan gecikmenin kanıtların ortadan kaldırılmasına sebep olacak derecede fazla olmasının soruşturmanın etkililiğine zarar verdiğini ve bu nedenle madde 2’nin usuli yönden ihlal edildiğini belirtmiştir.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

**MART 2016 – EKİM 2016 TARİHLERİ ARASINDA ANAYASA
MAHKEMESİ TARAFINDAN VERİLEN NORM DENETİMİ
KARARLARININ ÖZET BİLANÇOSU**

*(THE BRIEF STATEMENT OF THE JUDGEMENTS OF CONSTITUTIONALITY
REVIEW GIVEN BY CONSTITUTIONAL COURT OF TURKEY BETWEEN THE
DATES OF MARCH 2016 – OCTOBER 2016)*

Pınar Dikmen*
N. Betül Yağcı**
Ömer E. Egeliği***

Türkiye Anayasa Mahkemesi'nin Mart 2016 – Ekim 2016 tarihleri arasında verdiği elli sekiz norm denetimi kararı arasında, red kararları çoğunluğu oluşturmaktadır. İptal kararlarında ise itiraz edilen normlardan dördü; Anayasa'nın 91. maddesine (Kanun Hükmünde Kararname Çıkarma Yetkisi Verme), üçü Anayasa'nın 2. maddesine (Cumhuriyetin Nitelikleri), biri Anayasa'nın 46. maddesine (Kamulaştırma), bir diğeri ise Anayasa'nın 135. maddesine (Kamu Kurumu Niteliğindeki Meslek Kuruluşları) aykırı bulunmuştur.

Among the fifty-eight Judgements of Constitutionality Review that are given by the Constitutional Court of Turkey, between the dates of March 2016 – October 2016, decisions of rejection constitute majority. In the annulment decisions, it is established that four norms that are objected, are contrary to the Article 91 of the Constitution (Authorization to Issue Decrees Having the Force of Law) three of them are contrary to the Article 2 of the Constitution (Characteristics of the Republic), one of them is contrary to the Article 46 of the Constitution (Expropriation), and one of them is contrary to the Article 135 of the Constitution (Professional Organizations Having the Characteristics of Public Institutions).

...

* Ar. Gör. , Beykent Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

** Ar. Gör. , Doğuş Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

*** Ar. Gör. , Türk – Alman Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı.

İptal isteminde bulunan milletvekilleri, dokunulmazlığın kaldırılmasının, Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenebilen bir parlamento kararı olduğunu, iptal istemine konu olan Anayasa değişikliği kanunun maddi anlamda dokunulmazlıkların kaldırılması olduğunu ve bu düzenleme ile Anayasa'nın 85. maddesinde öngörülen denetimin gerçekleştirilemeyeceğini belirtmiştir. Bu düzenleme ile yasama sorumsuzluğu, ifade, örgütlenme, siyasi faaliyette bulunma, toplanma ve gösteri yürüyüşü özgürlüklerinin ihlal edileceğini, dokunulmazlıkları kaldırılan milletvekillerine savunma hakkı tanınmadığını, iptali istenen kanunun kabulünden sonra aynı suçları işleyecek olan milletvekilleri açısından yasama dokunulmazlığı devam edeceği için eşitsizlik ve ayrımcılığa neden olacağını öne sürmüştür.

Anayasa Mahkemesi, söz konusu düzenlemeyi maddi anlamda bir parlamento kararı olarak görmemiş ve Anayasa değişikliği olarak değerlendirmiştir. Anayasa'nın 148.maddesinde, “*Anayasa değişikliklerinde ise, teklif ve oylama çoğunluğuna ve ivedilikle görüşülemeyeceği şartına uyulup uyulmadığı hususları ile sınırlıdır. Şekil bakımından denetleme, Cumhurbaşkanınca veya Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin beşte biri tarafından istenebilir...*” denmektedir. İptal davası, 70 milletvekili imzasıyla açılmış, dolayısı ile Anayasa değişikliklerinin denetlenmesi için öngörülen şekil şartı yerine getirilmemiştir.

Anılan nedenlerle, iptal istemi oybirliğiyle reddedilmiştir.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

**ANAYASA MAHKEMESİNİN BİREYSEL BAŞVURU
KARARLARI ÖZETLERİ
(NİSAN- EYLÜL 2016)**

*(SUMMARIES OF THE INDIVIDUAL APPLICATION JUDGEMENTS OF THE
TURKISH CONSTITUTIONAL COURT (APR-SEP 2016))*

Gözde Atasayan*
Rezzan İtişgen Dülger**
Cennet Işık***

NİSAN AYI KARARLARI

1) Nafise Ekici Başvurusu, Başvuru no. 2016/5993, Karar Tarihi: 05.04.2016

Hakkâri'nin Yüksekova ilçesinde sokağa çıkma yasağı uygulanmaktadır. Başvurucu ise Hakkâri'nin Şemdinli ilçesinde ikamet etmektedir. Başvurucu Yüksekova ilçesinde uygulanan sokağa çıkma yasağı nedeniyle Şemdinli ilçesinden Türkiye'nin herhangi bir noktasına ulaşım imkânı kalmadığını, uygulanan yasak nedeniyle kontrol amaçlı olarak gitmek istediği sağlık kuruluşlarına erişiminin kısıtlandığını iddia ederek Anayasa'nın 17., 19. ve 23. maddelerinde güvence altına alınan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür; sağlık hizmetlerine erişiminin sağlanması konusunda tedbir kararı verilmesini talep etmiştir. AYM yapmış olduğu inceleme sonucunda, başvurunun sağlık hizmetlerine bizzat ulaşma imkânının bulunduğuna ayrıca talep etmesi hâlinde kamu makamları tarafından da bu imkânın kendisine sağlanabileceği sonucuna ulaşmış, tedbir talebinin koşulları oluşmadığı için oybirliği ile reddine karar vermiştir.

...

2) Sabri Oruç Başvurusu (Başvuru Numarası: 2014/4863, Karar Tarihi: 29/9/2016)

* Ar.Gör., Kadir Has Üniversitesi Anayasa Hukuku ABD

** Ar. Gör. , İstanbul Üniversitesi Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku ABD

*** Ar.Gör. , Marmara Üniversitesi Anayasa Hukuku ABD

Başvurucu 5233 sayılı Terör ve Terörle Mücadeleden Doğan Zararların Karşılanması Hakkında Kanun kapsamında yaptığı talebin ve akabinde açtığı davanın reddedildiğini, yerleşim yeri Karacık mezrasının 1993 yılında yaşanan terör olayları nedeniyle boşaltıldığını, kendisi hakkında Danıştay'ın 2012 yılında Karacık mezrası boşaltılmadığından onama kararı verildiği hâlde 2014 yılında aynı mezradan başvuranlar hakkında yerleşim yeri boşaltıldığından bozma kararı verildiğini, terör nedeniyle mezra boşaltıldığı hâlde güvenlik sıkıntısı olmadığından ve köy boşaltılmadığından davasının reddedilmesinin adil yargılama hakkını ihlal ettiğini ileri sürmüştür. AYM, adil yargılanma hakkı kapsamında yaptığı incelemede gerekçeli karar hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddiayı kabul edilebilir bularak Danıştay'ın yargılama sonucunu etkileyen bir husus olması nedeniyle Karacık mezrasının boşaltılıp boşaltılmadığı konusunda çelişkili kararlar verdiği, uyuşmazlığın çözümü için esaslı bir iddianın kararlarda açık ve anlaşılabilir şekilde değerlendirilmediği gerekçesiyle ihlal kararı vermiştir.

3) Yavuz Özgen ve Diğerleri Başvurusu (Başvuru Numarası: 2014/5006, Karar Tarihi: 29/9/2016)

Başvurucular, gözaltına alındıktan sonra ikrar amacıyla işkenceye maruz kaldıklarını, haklarında alınan raporlar ve diğer delillere göre işkence gördüklerinin açık olmasına rağmen sanıklar hakkında beraat kararı verildiğini belirterek işkence ve kötü muamele yasağı ile adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüşlerdir. Yüksek Mahkemeye göre, başvuru tarihinden önce 31/7/2013 tarihi itibarıyla İlk Derece Mahkemesinin dosyasına girmiş olan nihai kararın özen yükümlülüğü kapsamında bu tarihten itibaren en geç üç ay içinde karara erişilmesi ve karar gerekçesinin öğrenildiğinin kabul edilmesi gerekmektedir. AYM, başvuru tarihi dikkate alındığında başvurunun süresi içinde yapılmadığını belirterek başvuruyu *süre aşımı* nedeniyle kabul edilemez bulmuştur.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

KARAR ÇEVİRİLERİ/TRANSLATIONS OF THE **JUDGEMENTS**

ZEYNEP MERCAN – TÜRKİYE KARARI

(ZEYNEP MERCAN V. TURKEY JUDGEMENT)

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi¹

(European Court of Human Rights)

İKİNCİ KISIM

Zeynep Mercan Türkiye'ye karşı

KARAR

Başvuru no: 56511/16

OLAY

1. Başvuru sahibi Bayan Zeynep Mercan 1986 doğumlu ve Giresun'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır.

A. Somut Olayın Koşulları

2. Dosyadaki olaylar, başvuru sahibinin sunduğu şekliyle şöyle özetlenebilir.

3. 15 Temmuz 2016'yı 16 'ya bağlayan gece Türk Silahlı Kuvvetlerine mensup ve FETÖ/PDY (Fethullahçı Terör Örgütü/ Paralel Devlet Yapılanması) üyesi olmakla suçlanan bir grup şahıs başarısız bir darbe girişiminde bulunmuşlardır. Gece boyunca çoğunluğunu sivillerin oluşturduğu 200'den fazla insan darbecilere karşı koyarken hayatını kaybetmiştir. İlerleyen günlerde yetkililer ordu ve adalet teşkilatı bünyesinde birçok tutuklama ve görevden alma işlemi gerçekleştirmiştir.

4. Bu çerçevede Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu (HSYK) 16 Temmuz 2016 günü başvuru sahibinin de içinde bulunduğu 2900'den fazla hakimi FETÖ/PDY ile bağlantılı olma şüphesiyle tedbiren görevden almıştır. HSYK sonrasında aynı hakimler hakkında ceza soruşturması açılmasına izin vermiştir. Bu tarihte başvuru sahibi Giresun'da hakim olarak görev yapmaktaydı.

...

¹ Çevirenler: Enes Akın ve Julija İlhan, Marmara Üniversitesi, AB Enstitüsü doktora öğrencileri.

Ayrıca ANAYASA MAHKEMESİ bu kararında Anayasamızın ‘kişi hürriyeti ve güvenliği’ başlıklı 19/3.maddesindeki ‘Suçluluğu hakkında kuvvetli belirti bulunan kişiler, ancak kaçmalarını, delillerin yok edilmesini veya değiştirilmesini önlemek amacıyla veya bunlar gibi tutuklamayı zorunlu kılan ve kanunda gösterilen diğer hallerde hâkim kararıyla tutuklanabilir. Hâkim kararı olmadan yakalama, ancak suçüstü halinde veya gecikmesinde sakınca bulunan hallerde yapılabilir; bunun şartlarını kanun gösterir’ ve 19/8.maddesindeki ‘Her ne sebeple olursa olsun, hürriyeti kısıtlanan kişi, kısa sürede durumu hakkında karar verilmesini ve bu kısıtlamanın kanuna aykırılığı halinde hemen serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla yetkili bir yargı merciine başvurma hakkına sahiptir’ hükümlerine yollama yapmıştır.

İHAM’ın 14 Mayıs 2013 tarihli ve 10755/13 sayılı Hasan UZUN kararı: Başvurucu Hasan Uzun, 1937 doğumlu ve Muğla’da yaşayan bir Türk vatandaşıdır. 1 Haziran 2009 tarihinde, başvurucu Hasan Uzun’a karşı, bir üçüncü şahıs tarafından, birbirine komşu iki arsanın sınırının belirlenmesi konusundaki ihtilaftan ötürü, tapu kaydının düzeltilmesi davası açılmıştır. 22 Eylül 2001 tarihinde, Muğla Asliye Hukuk Mahkemesi, bilirkişi raporu, keşif tutanağı ve çeşitli tanık beyanlarını nazara alarak, Hasan Uzun’a ait arsanın bir kısmının, davacı üçüncü şahıs adına tesciline karar vermiştir. Hasan Uzun, bazı usulî hataların varlığı iddiası ile temyiz başvurusunda bulunmuş, Yargıtay, 25 Eylül 2012 tarihinde, ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır. Başvurucu, Sözleşme’nin 6. maddesi (adil yargılanma hakkı) ve 14. maddesini (ayrımcılık yasağı) ileri sürerek, dava konusu arsa üzerinde, tanıklar ve bilirkişilerin huzurunda yapılan keşfin, usule aykırı olarak, ilk başta kararlaştırılan günden bir gün önce yapıldığından ve kendi iki tanığının bu tarih değişikliğinden usulünce haberdar edilmediklerinden şikâyet etmektedir. Bu kararda da İHAM ANAYASA MAHKEMESİ’ye bireysel başvuru yapılmadığı için başvuruyu kabul edilemez bulmuştur.

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

AKİF ZİHNİ - TÜRKİYE KARARI

(AKİF ZİHNİ V. TURKEY JUDGEMENT)

İnsan Hakları Avrupa Mahkemesi¹

(European Court of Human Rights)

İKİNCİ KISIM

Akif Zihni Türkiye'ye karşı

KARAR

Başvuru no: 59061/16

OLAYLAR

1. Başvuran M.Akif Zihni 1976 doğumlu, Trabzon'da ikamet eden bir Türk vatandaşıdır.

A. Davanın Şartları

2. Davanın şartları, başvuran tarafından ifade edildiği şekilde, aşağıdaki gibi özetlenebilir:

3. Başvuran 2000 yılından beri lise öğretmenidir. Olayların geçtiği tarihte Ortahisar (Trabzon)'da bulunan Gazi Anadolu Lisesi'nin müdür yardımcısıydı.

...

30. Yukarıdakilerin ışığında Mahkeme, yukarıda adı geçen başvuru yollarının başvurana ulaşılabilir olmadığı ve şikâyetlerine dair makul bir başarı umudu sunmadığının ispatlanmadığına hükmetmektedir. Temel hakların yasayla korunduğu bir hukuk düzeninde söz konusu korumanın kapsamını test etmenin hakkının ihlal edildiği iddiasında olan bireye düştüğünü hatırlatmaktadır (bkz, *mutatis mutandis*, yukarıda adı geçen *Vučković ve diğeri*, § 84). Mahkeme tamamen başarısız olacağı kanıtlanamayan hâlihazırda mevcut olan hukuk yolunun başarılı olacağına dair salt şüphe beslemenin iç hukuk yollarının kullanılmamasını haklı gösterecek geçerli bir neden teşkil etmediğini teyit etmektedir. Böylece, olayda Türk hukukunda mevcut olan hukuki yollara başvuru zorunluluğundan muaf tutacak hiçbir özel durum görünmemektedir. Bu koşullar altında İlgili, yerel yargı organlarına Sözleşmenin tesis ettiği, Mahkeme'nin ikincil nitelik arz ettiği koruma mekanizmasındaki esaslı

¹ Çevirenler: Furkan Sağlam, Marmara Üniversitesi AB Enstitüsü doktora öğrencisi.

rollerini yerine getirebilmeleri için gerekeni yapmamıştır (yukarıda adı geçen *Vukovi ve diğerleri*, § 84).

31. Başvurunun iç hukuk yollarının tüketilmemesi gerekçesiyle Sözleşme'nin 35. maddesinin 1. ve 4. fıkraları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna varılmaktadır.

Bu gerekçelerle, Mahkeme, oybirliğiyle,

Başvurunun kabul edilemez olduğuna *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilerek, 8 Aralık 2016 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Julia Laffranque
Başkan

***Makalenin devamına, dergimizin
2016 yılı 5. cilt 10. sayısından ulaşabilirsiniz***

ANAYASA HUKUKU DERGİSİ YAYIN İLKELERİ
PUBLICATION AND SUBMISSION REQUIREMENTS OF
JOURNAL OF CONSTITUTIONAL LAW

1. Anayasa Hukuku Dergisi, yılda iki sayı olarak yayınlanan hakemli bir dergidir.

Journal of Constitutional Law is a peer-reviewed journal published two times in a year.

2. Dergi’de yayınlanabilecek yazılar, Anayasa Hukuku alanını ilgilendiren içerikte her türlü makale, karar incelemesi ve kitap incelemesi ile çevirilerdir. Yazıların dili, Türkçe veya diğer Avrupa dilleridir.

This is a journal of law focusing on legal issues concerning Constitutional law. Articles, case notes and comments, discussions of legislative development, book reviews and other similar type of papers which are written in Turkish and in other European languages are welcome.

3. Dergi’de yayınlanmak üzere gönderilen yazılar başka bir yerde yayınlanmamış ya da yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır.

Articles that will be sent to the editor should not be published elsewhere nor be submitted to other journals simultaneously.

4. Yazılar microsoft word (microsoft office 98 ve üzeri versiyonlar) formatında (doc veya docx dosya uzantılı olarak) yazılmış olmalıdır. Ayrıca yazılar, aşağıdaki şekil şartlarına uygun olarak kaleme alınmış olmalıdır.

Kağıt Boyu: A4

Üst: 2.5 cm; Alt: 2.5 cm; Sol: 2 cm; Sağ: 2 cm

Metin: Times New Roman, 12 punto, 1.5 satır aralığı, iki yana yaslı

Dipnotlar: Sayfa altında, Times New Roman, 10 punto, 1 satır aralığı, iki yana yaslı

Articles should be submitted as microsoft word (either with doc or docx file extensions) documents (microsoft office 98 or higher versions).

Articles should be written according to the following style guidelines:

Paper size: A4

Top: 2.5 cm; Bottom: 2.5 cm; Left: 2 cm; Right: 2 cm

Text body: Times New Roman, 12 points, at 1.5 line spacing, justified

Footnotes: Times New Roman, 10 points, at 1 line spacing, justified

5. Her yazı, kaydedildiği bir CD ile ya da elektronik posta yolu ile microsoft word formatında editöre teslim edilmelidir. Yazının basılı olarak teslimi gerekmemektedir.

Softcopy of the article either on a CD or as an attached microsoft word document via e-mail should be submitted to the editor. There is no need to submit any hardcopy of the article.

6. Yazıyla birlikte yazarın (veya yazarların) adına, unvanına, çalıştığı kuruma, açık adresine, kolay ulaşım sağlanabilecek telefon numaralarına ve elektronik posta adreslerine ilişkin bilgiler de editöre ulaştırılmalıdır.

The name(s), formal position(s), institutional affiliation(s) and contact details (especially e-mail(s)) of the author(s) must be clearly included with the submission to the editor.

7. Dergi'ye gönderilen makaleler Türkçe ve İngilizce başlık ile hem İngilizce hem de Türkçe özet kısmı içermelidir.

Each submission should contain a Turkish (only for Turkish authors) and an English Title, as well as structured Abstract in Turkish (only for Turkish authors) and English.

8. Dergi'ye gönderilen makalelerde, ilgili makaledeki konuyu tanımlayan Türkçe ve İngilizce uygun anahtar kelimeler bulunmalıdır.

All articles should be accompanied by sufficient number of keywords in Turkish (only for Turkish authors) and English that reflect the content of the article.

9. Dergi'ye gönderilen makalelerde kullanılan kaynaklar, makale sonunda kaynakça olarak alfabetik sırada verilmiş olmalı ve kullanılan kaynaklar dipnotunda veya metin içerisinde kısa olarak yer almalıdır.

All references cited in the text should be numbered in order of mention in the text and should be given abbreviated form in footnotes. They should be listed in full form at the end of the article in an alphabetically arranged bibliography as well.

10. Dergi'ye gönderilen makalelerin yazım bakımından son denetimlerin yapılmış olduğu ve *basılmaya hazır olarak* verildiği kabul edilir.

All submissions are regarded as ready to publish and already proofread by the author himself or herself.

11. Yayın Kurulu'nda ilk değerlendirilmesi yapılan makaleler, anonim olarak hakeme gönderilecek, hakemden gelen rapor doğrultusunda makalenin yayınlanmasına ya da düzeltme istenmesine ya da yayınlanmamasına karar verilecek ve yazar durumdan en kısa zamanda haberdar edilecektir. Tamamlanmış veya düzeltilmiş yazı, Yayın Kurulu'nca, tekrar hakeme gönderilir.

After the initial assessment of the articles is completed by the editorial board, the articles will be submitted to a peer reviewer anonymously. In accordance with the reviewer's report, editing may be requested, the article may get published, or the article may be rejected. The author shall be notified of the decision as soon as possible. The editorial board shall submit the final, or the edited article to the peer reviewer one more time.

12. Dergi, hakemin yazarı bilmemesi esasına (*kör hakemlik*) dayanır. Hakeme gönderilecek makalelerde de yazarın kimliğine ilişkin bilgilerin gizliliği sağlanır.

All articles submitted are subject to a blind peer review. The identity of the author(s) and reviewer(s) will not be revealed to the other party.

13. Tüm Hakem Raporları, ULAKBİM (Ulusal Akademik Ağ ve Bilgi Merkezi) *Hukuk Veri Tabanı Komitesi* tarafından denetlenmesine olanak verecek şekilde 5 yıl saklanır.

All reviewer reports will be kept for five years under circumstances ULAKBİM (Turkish Academic Network and Information Center) Law Database Committee is able to examine whenever required.

14. Dergi'ye ait yeni sayı yayınlandıkça, bu sayı tek bir *PDF* kopyası şeklinde *ULAKBİM Online Dergi Takip Sistemine (ODİS)* yüklenir. Ayrıca Dergi'nin 2 adet basılı kopyası da *ULAKBİM*'a kargo ile ulaştırılır.

Each Publisher issue of the Journal will be uploded as a PDF file to the Online Journal Watch System of ULAKBİM (ODİS). Also two copies of the published issue will be delivered to ULAKBİM by cargo.

15. Dergi basıldıktan sonra ilgili sayının yazarlarına ve bu sayıda hakemlik yapmış olanlara ücretsiz olarak gönderilir.

Free copies of the published issue will be sent both to the author(s) and to the reviewer(s).

LEGAL YAYINCILIK TM YILLAR DERGİ FİYAT LİSTESİ
(BASILI, ONLINE SÜRELİ-SÜRESİZ VE E-DERGİ)
LEGAL PUBLISHING'S PRICE LIST COVERING ALL THE YEARS
(PRINTED-ON LINE-PERIODIC- NON-PERIODIC, AND E-JOURNAL)

LEGAL YAYINCILIK TM YILLAR
DERGİ FİYAT LİSTESİ

DERGİLER	BASILI	ONLINE (SÜRELİ)	ONLINE (SÜRESİZ)	E-DERGİ
Legal Hukuk Dergisi (Aylık)				
2016	465₺	209,25₺	279₺	279₺
2015	425₺	191,25₺	255₺	255₺
2014	425₺	191,25₺	255₺	255₺
2013	390₺	175,50₺	234₺	234₺
2012	390₺	175,50₺	234₺	234₺
2011	370₺	166,50₺	222₺	222₺
2010	350₺	157,50₺	210₺	210₺
2009	330₺	148,50₺	198₺	198₺
2008	300₺	135₺	180₺	180₺
2007	260₺	117₺	156₺	156₺
2006	240₺	108₺	144₺	144₺
2005	220₺	99₺	132₺	132₺
2004	200₺	90₺	120₺	120₺
2003	150₺	67,50₺	90₺	90₺
Mali Hukuk Dergisi (Aylık)				
2016	350₺	157,50₺	210₺	210₺
2015	320₺	144₺	192₺	192₺
2014	320₺	144₺	192₺	192₺
2013	290₺	130,50₺	174₺	174₺
2012	290₺	130,50₺	174₺	174₺
2011	275₺	123,75₺	165₺	165₺
2010	260₺	117₺	156₺	156₺
2009	245₺	110,25₺	147₺	147₺
2008	220₺	99₺	132₺	132₺
2007	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2006	175₺	78,75₺	105₺	105₺
2005	160₺	72₺	96₺	96₺
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku Dergisi (3 Aylık)				
2016	265₺	119,25₺	159₺	159₺
2015	240₺	108₺	144₺	144₺
2014	240₺	108₺	144₺	144₺
2013	220₺	99₺	132₺	132₺
2012	220₺	99₺	132₺	132₺
2011	200₺	90₺	120₺	120₺
2010	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2009	180₺	81₺	108₺	108₺
2008	145₺	65,25₺	87₺	87₺
2007	120₺	54₺	72₺	72₺
2006	110₺	49,50₺	66₺	66₺
2005	100₺	45₺	60₺	60₺
2004	90₺	40,50₺	54₺	54₺

DERGİLER	BASILI	ONLİNE (SÜRELİ)	ONLİNE (SÜRESİZ)	E-DERGI
Fikrî ve Sınai Haklar Dergisi (3 Aylık)				
2016	230₺	103,5₺	138₺	138₺
2015	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2014	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2013	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2012	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2011	180₺	81₺	108₺	108₺
2010	170₺	76,50₺	102₺	102₺
2009	160₺	72₺	96₺	96₺
2008	140₺	63₺	84₺	84₺
2007	120₺	54₺	72₺	72₺
2006	110₺	49,50₺	66₺	66₺
2005	100₺	45₺	60₺	60₺
Banka ve Finans Hukuku Dergisi (3 Aylık)				
2016	230₺	103,5₺	138₺	138₺
2015	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2014	210₺	94,50₺	126₺	126₺
2013	190₺	85,50₺	114₺	114₺
2012	190₺	85,50₺	114₺	114₺
Medenî Usul ve İcra İflâs Hukuku Dergisi (4 Aylık)				
2016	180₺	81₺	108₺	108₺
2015	160₺	72₺	96₺	96₺
2014	160₺	72₺	96₺	96₺
2013	145₺	65,25₺	87₺	87₺
2012	145₺	65,25₺	87₺	87₺
2011	135₺	60,75₺	81₺	81₺
2010	125₺	56,25₺	75₺	75₺
2009	120₺	54₺	72₺	72₺
2008	105₺	47,50₺	63₺	63₺
2007	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2006	80₺	36₺	48₺	48₺
2005 (2 sayıdır)	50₺	22,50₺	30₺	30₺
Uluslararası Ticaret ve Tahkim Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Hukuk ve Adalet Eleştirel Hukuk Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺

DERGİLER	BASILI	ONLİNE (SÜRELİ)	ONLİNE (SÜRESİZ)	E-DERGİ
Tıp Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Anayasa Hukuku Dergisi (6 Aylık)				
2016	120₺	54₺	72₺	72₺
2015	100₺	45₺	60₺	60₺
2014	100₺	45₺	60₺	60₺
2013	90₺	40,50₺	54₺	54₺
2012	90₺	40,50₺	54₺	54₺
Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi (6 Aylık)				
2010	45₺	-	-	-
2009	45₺	-	-	-
2008	45₺	-	-	-
2007	45₺	-	-	-
2006	45₺	-	-	-
İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası (6 Aylık)				
2016	140₺	-	-	-
2015	120₺	-	-	-
2014	120₺	-	-	-
2013	90₺	-	-	-
2012	90₺	-	-	-
2011	85₺	-	-	-
2010	35₺	-	-	-
2009	35₺	-	-	-
2008	60₺	-	-	-
2007	60₺	-	-	-
2006	60₺	-	-	-
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukuna İlişkin Yargı Kararları ve İncelemeleri Dergisi (3 Aylık)				
2008	75₺	-	-	-
2007	65₺	-	-	-
2006 (2 sayıdır)	25₺	-	-	-

DERGİ MİKTARI	İNDİRİM
2	%2
3-5	%4
6-9	%6
10+	%10

Dergi veya Paket Abonelik bedellerini Nakit, Kredi Kartı veya Banka Havalesi ile Tek Seferde ödemeniz halinde ayrıca (paket indiriminden sonra) % 10 indirim uygulanacaktır.	Oluşturacağınız paketlere yukarıdaki paket abonelik indirimleri uygulanacaktır. Kredi Kartına 6 Taksit yapılmaktadır.
---	--

BANKA ADI
Yapı Kredi Bankası
Garanti Bankası
Akbank
Türkiye İş Bankası

ŞUBE
Moda
Moda
Moda
Bahariye

ŞUBE KODU
217
124
256
1343

HESAP NO
60825788
6299549
48668
47728

IBAN NO
TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88
TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49
TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68
TR34 0006 4000 0011 3430 0477 28

LEGALBANK ABONELİK FORMU

SUBSCRIPTION FORM FOR THE LEGALBANK LEGAL DATABASE

LEGAL YAYINCILIK A.Ş.

Abonelik için Tel: (0216) 449 04 85-86 Faks: (0216) 449 02 26 - 449 04 87
www.legalbank.net legal@legal.com.tr

LEGALBANK ABONELİK FORMU			
Mevzuat ve Kararlar Bankası (www.legalbank.net)			
Abonenin		Fatura Bilgileri	
Adı -Soyadı		Adı -Soyadı	
Firma		Firma	
Adres		Adres	
T.C. Kimlik No.		T.C. Kimlik No.	
Telefon		Vergi Dairesi	
Cep Telefonu		Vergi No.	
E-Posta (abone isminiz olarak kullanılacaktır)		Kullanıcı Adedi	
1 Yıllık (1 Kullanıcı) Abonelik Bedeli 590 TL			
Banka Hesabına Ödeme			
☐ Yapı Kredi Bankası (Moda Şubesi - 217) Hesap No. 60825788 (IBAN NO: TR81 0006 7010 0000 0060 8257 88)			
☐ Garanti Bankası (Moda Şubesi - 124) Hesap No. 6299549 (IBAN NO: TR39 0006 2000 1240 0006 2995 49)			
☐ Akbank (Moda Şubesi - 256) Hesap No. 0048668-8 (IBAN NO: TR31 0004 6002 5688 8000 0486 68)			
☐ T. İş Bankası (Bahariye Şubesi- 1343) Hesap No. 47728 (IBAN NO: TR34 0006 4000 0011 3430 0477 28)			
Posta Çeki İle Ödeme			
☐ PTT Posta Çeki Hesap No: 1052845			
Sadece Kredi Kartına 6 Taksit yapılmaktadır			

Adı Soyadı Banka

Kredi Kart No

VISA MASTERCARD Son Kullanma Tarihi - C V V

Ödeme Şekli	Tarih	Tutar	
Peşinat			Yukarıda belirttiğim tutarın, VISA/MASTERCARD kredi kartı hesabıma borç kaydedilerek Firmanızın hesabı bulunan bankalar nezdindeki ilgili hesaplarına Firmanız ile çalışılan bankalar arasında belirlenen koşullar çerçevesinde alacak kaydedilmesini kabul ediyorum ve bu konuda ilgili bankaları yetkili kılıyorum. İş bu abonelik sözleşmesi, www.legalbank.net sitesindeki mevzuat kararlar bankası 1 yıllık abonelik hizmetini kapsamaktadır.
Toplam			

Legal Yayıncılık 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hükümlerini eksiksiz olarak yerine getirmeyi taahhüt eder.

Tarih/...../.....

Abone İmza

Şirket Temsilcisi İmza